

▼ **کارنامه ابزارهای نوین تامین مالی**
روز گذشته، بانک مرکزی آخرین وضعیت ابزارهای جدید تامین مالی بانک مرکزی را گزارش کرد. بر این اساس، از زمان آغاز به کار اوراق گواهی اعتبار مولد (گام)، این ابزار بیش از ۱۰۳ هزارمیلیارد تومان از نیازهای مالی بنگاههای اقتصادی را تامین کرده است. همچنین، در سال جاری، برات الکترونیکی مالی را در اختیار واحدهای تولیدی قرار داده است. در مجموع، از ابتدای اجرای شدن این ابزارها تاکنون، ۱۱۴ هزارمیلیارد تومان تامین مالی برای بنگاه‌فراهم شده است. این اقدامات با هدف تقویت جریان سرمایه در گردش و پشتیبانی از بخش تولید انجام شده است. بانک مرکزی با هدف تقویت حمایت از بنگاههای اقتصادی و بهبود دسترسی آنها به منابع مالی، توسعه ابزارهای تامین مالی زنجیره تولید را به عنوان یکی از اولویتهای اصلی خود در دستور کار قرار داده است. این رویکرد با تمرکز بر بهینه‌سازی جریان سرمایه در گردش در زنجیره‌های تولیدی، به کاهش محدودیت‌های مالی بنگاه‌ها،بویژه واحدهای کوچک و متوسط، کمک کرده و از انحراف منابع اعتباری جلوگیری می‌کند.همچنین، این روش با ارتقای دقت در تخصیص تسهیلات، کاهش فشار بر شبکه بانکی و بهبود سلامت مالی بانک‌ها، به تعادل ترازنامه‌های بانکی نیز کمک می‌کند. بررسی‌ها نشان می‌دهد که بانک مرکزی برای تحقق این اهداف از ابزارهای متنوعی استفاده کرده است.

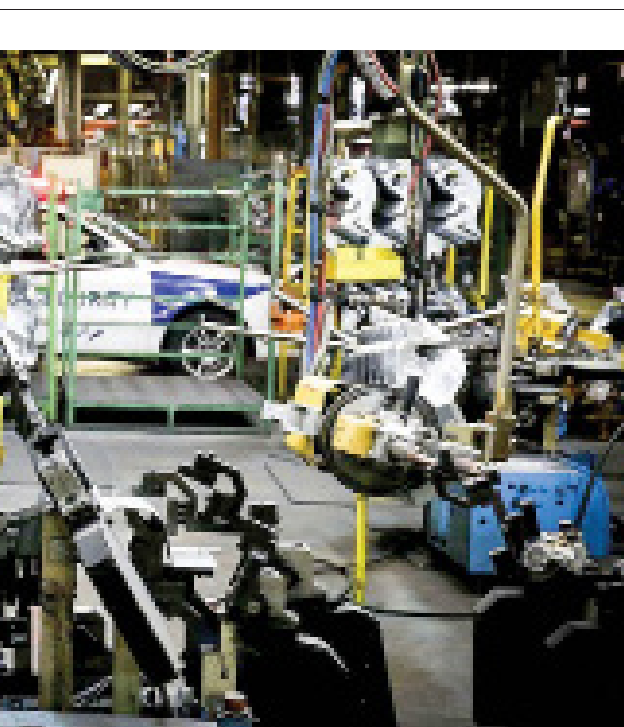
این ابزارها شامل گواهی اعتبار مولد (گام)، برات الکترونیکی زنجیره تولید، پذیرش مطالبات قراردادی (فاکتورینگ) و کارت رفاهی متصل به اوراق گام است. از زمان اجرایی شدن اوراق گواهی اعتبار مولد، این ابزار توانسته است بیش از ۱۰۳ هزارمیلیارد تومان از نیازهای مالی بنگاههای اقتصادی را تامین کند. همچنین، در سال جاری، برات الکترونیکی زنجیره تولید حدود ۱۱.۲ هزارمیلیارد تومان تامین مالی را تسهیل کرده است. در مجموع، این ابزارها از ابتدای راهاندازی تاکنون بیش از ۱۱۴ هزارمیلیارد تومان منبع مالی به بنگاه‌ها اختصاص داده‌اند. به عقیده کارشناسان این اقدامات علاوه بر تقویت توان تولیدی بنگاه‌ها، به هدایت هفدهماعتبارات زمین‌ساز شفافیت بیشتر در جریان‌های مالی وبهبود کارایی سیاست‌های اعتباری کشور نیز کمک کرده است.

افزایش سه‌برابری اوراق گام در تامین مالی تولید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با هدف تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی و هدایت منابع به سمت فعالیت‌های مولد، اوراق گواهی اعتبار مولد (گام) را طراحی و اجرایی کرده است. این ابزار، به‌عنوان یکی از روش‌های کلیدی تامین مالی زنجیره تولید، در بخش‌های متنوعی از جمله خودروسازی، لوازم خانگی، صنایع غذایی، داروسازی، بازرگانی، قطرات اساسی و سایر صنایع به کار گرفته شده و تاکنون بیش از ۱۰۳ هزارمیلیارد تومان از نیازهای مالی بنگاههای اقتصادی را تامین کرده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد از نیمه دوم سال گذشته، صدور اوراق گام شتاب چشم‌گیری یافته است. در سال جاری، تا تاریخ ۲۷ شهریور، عملکرد این ابزار با رشدی قابل‌توجه از ۲۹.۷ هزارمیلیارد ریال در دوره مشابه قبل به ۷۲.۲ هزارمیلیارد ریال رسیده که نشان‌دهنده افزایش حدود سه برابری است.

ابزار نوین بانک مرکزی برای تامین مالی خانوار کارت رفاهی متصل به اوراق گام، ابزاری نوین از بانک مرکزی است که با هدف تامین مالی همزمان خانوارها و بنگاههای اقتصادی طراحی شده است. این کارت امکان خرید کالاهای بادوام با نرخ سود پایین و با سقف اعتبار تا ۳۰۰ میلیون تومان را برای گروه‌های خاص مانند بازنشستگان فراهم می‌کند. عملکرد این کارتها به این صورت است که تسویه با فروشندگان انجام می‌شود و خانوارها قسط را در ۲۴ ماه بازپرداخت می‌کنند.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بمنظور تامین مالی همزمان خانوارها و بنگاه‌های اقتصادی و تقویت تقاضا در بازار، ابزار نوین کارت رفاهی متصل به اوراق گام را طراحی و اجرایی کرده است. این ابزار از اسفند ۱۴۰۲ به شبکه بانکی ایفا شد با هدف ایجاد هم‌افزایی بین نیازهای مالی خانوارها و واحدهای تولیدی توسعه‌یافته است. برای عملیاتی‌سازی این ابزار، اقدامات زیرساختی متعددی انجام شده است، از جمله، تدوین و ابلاغ قرارداد‌های استاندارد برای ایجاد هماهنگی در شبکه بانکی، تهیه مستندات فنی و دستورالعمل‌های حسابداری جهت تسهیل پیاده‌سازی سامانه، تدوین چارچوب تفاهنامه همکاری بین بانک‌ها و پذیرندگان، اجرای زیرساخت‌های فنی در سامانه‌های گام، مکتا و شاپارک و انتشار مستندات مرتبط برای بانک‌ها همچنین، برنامه‌های آموزشی و سمینارهای تخصصی برای ارتقای دانش کارشناسان بانکی برگزار شده است.

تاکنون پنج بانک، شامل بانک رفاه کارگران به‌عنوان پیشگام، و بانک‌های ملت و کشاورزی، اجرای این ابزار را آغاز کرده‌اند. بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده، بانک‌های تجارت و ملی ایران نیز تا پایان مهرماه ۱۴۰۴ به این طرح خواهند پیوست. در حوزه زیرساخت‌های پرداخت، از میان ۱۴ شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت (PSP)، هشت شرکت شامل پرداخت نوین آرین، کارتهای اعتباری ایران‌کیش، پرداخت الکترونیک سامان‌کیش، پرداخت الکترونیک پاسارگاد، به‌پرداخت ملت، آسان‌پرداخت و پرشین و پرداخت الکترونیک سپهر، بسترهای فنی لازم را آماده کرده و امکان ارائه خدمات به پذیرندگان طرف قرارداد را فراهم آورده‌اند. با تکمیل زیرساخت‌های اصلی بانکی و پرداخت، کارت رفاهی متصل به اوراق گام آماده بهره‌برداری گسترده‌تر است. انتظار می‌رود با مشارکت سایر بانک‌ها و شرکت‌های پرداخت، این ابزار به‌دوی در سطح شبکه بانکی کشور به‌صورت فراگیر عملیاتی شود.

بحران دائمی در قطعه‌سازی

مریم لطفی – قطعه‌سازی ایران به ادعای فعالان این صنعت همواره در وضعیت بحرانی قرار داشته است؛ حتی در اوج تولید خودرو. این بحران‌ها در شرایطی تا امروز ادامه یافته است که اصلاح ساختار، کاهش وابستگی به خودروسازان، ارتقای فناوری و توجه به بازارهای صادراتی، می‌توانست مسیر پایداری را برای رشد این صنعت رقم بزند.

بررسی روند یک دهه فعالیت قطعه‌سازی کشور، بر اساس اظهارات روسا و اعضای هیات‌مدیره انجمن‌ها و سایر فعالان این حوزه، نشان می‌دهد که این صنعت همواره چه در دوران رونق تولید و چه در دوره‌های رکود در وضعیت بحرانی قرار داشته است. اکنون نیز در شرایطی که گلابه‌ها همسو با دیگر صنعتگران نسبت به وضعیت موجود به اوج رسیده، این پرسش مطرح می‌شود که اساسا مرز میان «شرایط بحرانی» و «غیربحرانی» برای قطعه‌سازان در چه زمانی قابل تعریف است؟

روایت فعالان قطعه ساز از سال‌های دور و نزدیک از یک واقعیت مهم پرده برمی‌دارد؛ اینکه «بحران» به واژه‌ای پرتکرار برای وصف حال و روز بازیگران این صنعت بدل شده است، حتی در دوره‌هایی که قطعه‌سازان از شرایط مالی بهتری برخوردارند. با این اوصاف، سؤالاتی که برای ادхан عمومی مطرح می‌شود این است که چرا واژه قطعه‌سازی در ادبیات اقتصادی معادل عبارت «بحران نقدینگی» شده است؟ ریشه‌های این بحران را باید در کجا جست‌وجو کرد و راه نجات صنعتگران از این مضیقۀ مالی چیست؟ بررسی‌ها نشان می‌دهد که پاسخ به این پرسش‌ها را باید در چند عامل کلیدی جست‌وجو کرد؛ از جمله قیمت‌گذاری دستوری خودرو که فشار مستقیم آن به زنجیره تامین منتقل می‌شود، تا بدهی‌های انباشته خودروسازان به قطعه‌سازان و تأخیرهای طولانی در پرداخت مطالبات. در کنار این موارد، نوسان‌های شدید نرخ ارز و دشواری‌های واردات مواد اولیه نیز وضعیت را پیچیده‌تر کرده است. بدین ترتیب هرچند بسیاری از مشکلات قطعه‌سازی، خارج از اختیار فعالان این حوزه است و به سیاست‌های کلان اقتصادی و خودروسازی کشور گره خورده، اما واقعیت این است که بخشی از چالش‌ها به درون خود این صنعت بازمی‌گردد.

قطعه‌سازان طی دو دهه گذشته به جای حرکت در مسیر نوآوری، ارتقای فناوری و حضور در بازارهای جهانی، به صنعت انحصاری خودرو وابسته شده‌اند که این امر حاشیه امنی برای آنها فراهم آورده است. این حاشیه امن موجب شده تا کسب سود از تامین قطعات خودروهای قدیمی و فاقد فناوری روز، به اولویت اصلی آنها بدل شود؛ مسیری که ن تنها فرصت توسعه صادرات و افزایش رقابت‌پذیری را از بین برده، بلکه باعث شده صنعت قطعه در یک چرخه بسته گرفتار شود. این عرصه اما این روزها برای صنعتگران این حوزه تنگ تر شده و در انتظار مسکن تامین نقدینگی ۵۰ همتی از سوی دولت نشسته‌اند.

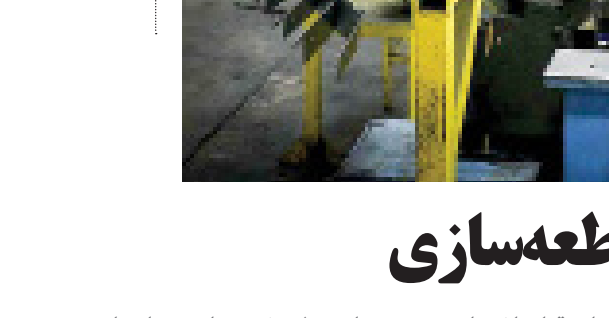

فصل تازه سامان‌دهی

پلتفرم‌های آنلاین طلا

بررسی‌ها نشان می‌دهد که پاسخ به این پرسش‌ها را باید در چند عامل کلیدی جست‌وجو کرد؛ از جمله قیمت‌گذاری دستوری خودرو که فشار مستقیم آن به زنجیره تامین منتقل می‌شود

قطعه‌سازی؛ صنعت همیشه در بحران

همان‌طور که عنوان کردیم صنعت قطعه به‌خصوص در یک دهه گذشته مترادف است با «شرایط بحرانی». بررسی اظهارنظرهای فعالان صنعت قطعه در این بازه نشان می‌دهد که آنان به‌طور مستمر بر وجوب بحران در این صنعت تأکید داشته‌اند؛ چه در دوران رونق نسبی تولید مانند سال‌های ۹۴ تا ۹۶ و چه در دوره‌های سخت تحریم اولیه (۹۱ تا ۹۳) و تحریم‌های ثانویه از ۹۷ به بعد. به بیان دیگر، روایت قطعه‌سازان در همه این مقاطع رنگ و بوی انتقادی داشته و همواره بر مشکلات ساختاری، کمبود نقدینگی، فشار هزینه‌ها و بدهی انباشته خودروسازان تأکید کرده‌اند.

این استمرار در بیان بحران نشان می‌دهد که صنعت قطعه حتی در روزهای خوب تولید نیز از وضعیت پایداری برخوردار نبوده است. برخی اظهارنظر‌ها در این زمینه گواه بر بحران همیشگی در این صنعت است به عنوان نمونه در بهمن ۱۳۹۲ آرش محبی‌نژاد دبیر انجمن صنایع همگن با اشاره به پامال‌شدن حقوق قطعه‌سازان، عنوان کرد که «در طول سه سال اخیر صنعت خودرو با بحران نقدینگی مواجه است که در این میان متأسفانه مشکلات بخش قطعه‌سازی بسیار کمرنگ نشان داده می‌شود». این دردپیشه‌ش ۱۳۹۶ نیز تزی تأکید کرد که «۶۰ درصد قطعه‌سازان از سال ۹۰ تا ۹۲ ورشکست شدند». در تیرماه همان سال نیز عنوان کرده که «صنعت قطعه به شدت با بحران کمبود نقدینگی مواجه است.»

وی در فروردین ۹۷ با اشاره به توافقات صورت گرفته در خودروسازی، اعلام کرده که «در سال ۹۷ میوه‌های پس‌ابرجامی صنعت خودرو یکی پس از دیگری به ثمر خواهد نشست ولی قطعه‌سازی ما به علت ضعف سیاست‌گذاری و عدم توجه به این بخش، با یک عقب‌ماندگی مواجه است». در اسفند ۱۳۹۱ نیز محمدرضا نجفی‌منش رئیس انجمن گفته است که خودروسازان و قطعه‌سازان با زیان بسیاری مواجه شدند و نقش تولید، تعدیل بسیار زیاد نیروی کار را به همراه داشته است. در آبان ۱۳۹۷ نیز وی با اشاره به زیان خودروسازان، تأکید کرده که «زیان صنعت خودرو، قطعه‌سازان را درگیر کرده است.»

در تیرماه سال ۱۴۰۴ نیز در نشست خبری قطعه‌سازان به بیکاری ۴۰۰ هزار نفر و ورشکستگی قریب‌الوقوع این صنعت تأکید شده است. این اظهارات تنها بخش کوچکی از اظهارنظرها و نشست‌های خبری قطعه سازان است که از مشکلات خود گلابه کرده

و از دولت درخواست کمک کرده‌اند بدون اینکه خود را از وابستگی به خودروسازی کشور نجات دهند و همچون قطعه سازان ترکیه نگاهی به تامین زنجیره جهانی داشته باشند.

ریشه‌یابی بحران و ارائه راهکار

به سراغ اصغر خسروشاهی رئیس انجمن سازندگان قطعات و مجموعه‌های خودروی کشور، سعید مدنی مدیرعامل اسبق سایپا و حسن کریمی سنجرى کارشناس خودرو رفته‌ایم و با آنها دو سؤال را در میان گذاشته‌ایم؛ اول اینکه ریشه بحران صنعت قطعه کجاست و دوم اینکه راه نجات چیست؟

در پاسخ به سؤال اول، سعید مدنی مدیرعامل اسبق سایپا با اشاره به اینکه بحران صنعت قطعه یک امر بدهیی است، به دنیای اقتصاد گفت: «خودروسازان ما طی چند دهه گذشته در بحران به سر می‌برند، طبیعی است که صنعت قطعه به دلیل وابستگی به خودروسازان از این بحران رنج بکشد.» وی ادامه داد: «به غیر از تعدادی از قطعه‌سازان که از امتیاز بازار لوازم بدکی برخودار هستند، باقی که قطعاتی با عمر طولانی‌تر تولید می‌کنند و قطعات را در اختیار خودروسازان قرار می‌دهند، به‌تبع بحران موجود در صنعت خودرو، گرفتار مشکلات می‌شوند.» مدنی اظهار کرد: «به جز وابستگی صنعت قطعه به خودرو، نبود ارتباطات جهانی به‌ویژه در دوران تحریم‌ها منجر به بحران شده است. صنعت قطعه و خودروسازی در یک فضای ایزوله نمی‌توانند رشد کنند و حتما باید ارتباطات جهانی برقرار باشد.»

وی با اشاره به نوسانات ارزی در بروز بحران این صنعت نیز اظهار کرد: «در محیطی که نرخ دلار به دلیل کسری بودجه هیچ‌گونه ثباتی ندارد و هر روز ارزش آن بالا می‌رود، نمی‌توان توقع خاصی از قطعه‌سازان داشت.»

حسن کریمی سنجرى نیز در پاسخ به سؤال اول به وابستگی قطعه‌سازی به صنعت خودرو اشاره می‌کند و تأکید دارد که «صنعت خودرو در برخی دوره‌ها برای ارتقا این صنعت سرمایه‌گذاری‌هایی انجام داده، اما قطعه‌سازی در بخش نوسازی دچار تاخیر است.»

وی با اشاره فرسودگی ناوگان تولید و بروز بحران، ادامه داد: «وقتی فرسودگی ماشین‌آلات به اوج می‌رسد بهره‌وری هم به همان میزان کاهش پیدا می‌کند و بخشی از نقدینگی جهت تعمیرات هزینه می‌شود.»

سنجرى همچنین گفت: «در مورد اینکه عامل خارجی چقدر در بروز بحران مقصر بوده، تفاهم نظر وجود دارد، چرا که به دلیل تحریم مشکلات زیادی گریبان اقتصاد ایران را گرفت.» وی نود ارتباطات جهانی را دلیل مهم دیگر بحران برشمرد و در این باره توضیح داد: «فعالان صنعت قطعه در بخش جذب سرمایه به‌مرایه خارجی و انتقال فناوری دچار مشکل هستند. در نتیجه، قطعه‌سازان ما اصلا وارد بخش تولید خودروهای هیبریدی و برقی نشده‌اند یا توان کافی برای تولید گیربکس اتومات را ندارند.»

اصغر خسروشاهی رئیس انجمن سازندگان قطعات و مجموعه‌های خودرو نیز در ریشه‌یابی دلایل بحران صنعت قطعه به دنیای اقتصاد، گفت: «در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ بیشترین سرمایه‌گذاری در صنعت قطعه انجام شد، علت رشد هم این بوده که حاکمیت یک برنامه ۱۰ ساله در بخش خودرو به دولت ارائه داد.»

وی ادامه داد: «در دولت نهم، برنامه ۱۰ ساله کنار گذاشته شد، حمایتی از ساخت داخل صورت نگرفت، قیمت دستوری از اوایل دهه ۹۰ اعمال شد و طبیعتا خودروسازان به مرور زیان‌ده شدند، وقتی خودروسازان زیان‌ده شدند، در ابتدا خیلی ملموس نبود و به حیات خود ادامه دادند اما زیان انباشته هر روز بیشتر شد و منجر به کمبود نقدینگی خودروساز و انتقال آن به صنعت قطعه شد.»

خسروشاهی در ادامه می‌گوید: «قبلا وزارت صنایع سنگین و سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران به صورت حرفه‌ای مالکیت دو خودروساز را بر عهده داشتند و مدیران حرفه‌ای آنها به‌کار گماشته شده بودند. که وضعیت دو صنعت خودرو و قطعه بسیار بهتر بود اما دولت‌های نهم و دهم این ساختار را بر هم زدند و پیاده‌های آن در بلندمدت بروز کرد.»

وی با اشاره به امضای برجام نیز اظهار کرد: «وقتی برجام امضا شد، رویکرد هم فرق کرد و به سمتی رفت که سرمایه‌گذاران خارجی وارد کشور شدند و جوینت ونچر ایجاد شد. در این دوره، قطعه‌سازان هم قراردادهای خوبی با کشورهای اروپایی، کره‌ای و ژاپنی منعقد کردند و حتی در زنجیره تامین صادرات شروع به فعالیت کردند. وقتی برجام کنار گذاشته شد، شرکت‌های خارجی هم به دنبال آن از کشور خارج شدند. بنابراین مشکلات ارزی ایجاد شد و مشکلات قبلی مثل قیمت دستوری و نبود برنامه بلندمدت ادامه داشتند، به تدریج بحران عمیق‌تر شد، حالا نیز می‌توان گفت که صنعت قطعه در اوج بحران قرار دارد.»

در پاسخ به پرسش دوم مبنی بر اینکه راه نجات صنعت قطعه چیست؟ سعید مدنی مدیرعامل اسبق سایپا با اشاره به پیشنهاد اعطای ۵۰ همت به قطعه‌سازان، گفت: «اگر از کل رقم بدهی ۵۰ همت داده شود، قطعه‌سازان یک نفسی خواهند کشید، پیشنهاد من هم این بود که یک تنفس به این صنعت داده شود که یک بازپرداخت یک الی دو ساله برای اقساط در نظر بگیرند.» خسروشاهی با تأکید بر اینکه تزریق نقدینگی مانند مشکن عمل می‌کند، اظهار کرد: «چنین راهکاری حلال مشکلات ریشه‌ای نیست. صنعت نیازمند یک سیاستگذاری بلندمدت است.»

بانک مرکزی ضوابط اجرایی فعالیت پلتفرم‌های آنلاین خرید و فروش طلا را تا پایان هفته جاری با اوایل هفته آینده ابلاغ خواهد کرد. این ضوابط بیش از ۵۰۰ پلتفرم فعال در این بازار برپرسک را مشمول سخت‌گیرانه‌ترین الزامات نظارتی قرار می‌دهد. هدف از تدوین این چارچوب، شفافسازی معاملات، صیانت از حقوق خریداران و کاهش مخاطرات ناشی از فعالیت‌های بی‌پشتوانه در بازار طلا عنوان شده است. نوش‌فرین واقفی، معاون فناوری‌های نوین بانک مرکزی، درباره آخرین وضعیت تدوین چارچوب فعالیت پلتفرم‌های آن‌لاین طلا گفت: «ضوابط اجرایی این آیین‌نامه در کمیسیون اقتصادی دولت در حال بررسی است و نهایتا این هفته با اوایل هفته آینده مصوبه الزامات اجرایی مشخص و ابلاغ خواهد شد». به‌گفته او، هدف از این ضوابط شفاف‌سازی معاملات، حفاظت از حقوق خریداران و کاهش خطرات ناشی از فعالیت‌های بی‌پشتوانه در این بازار است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد، طی دو سال گذشته بیش از ۲۵ تن طلا میان حدود ۳ میلیون کاربر فعال در بیش از ۵۰۰ پلتفرم آن‌لاین جابه‌جا شده است؛ بازاری که به گفته معاون دادستان کل کشور، بخش قابل‌توجهی از آن فاقد مجوز رسمی فعالیت است و عملا بدون نظارت موثر اداره می‌شود.

فرصت‌سوزی در دروازه اقیانوس

می‌شوند، باید تضمین بار برگشت داشته باشند. اگر چنین تضمینی وجود نداشته باشد، کشتی‌ها با بحران افزایش نرخ کرایه مواجه می‌شوند، زیرا در مسیر بازگشت هم سوخت مصرف می‌شود، هم هزینه‌های مربوط به حمل‌ونقل و نیروی انسانی به‌دلیل پرداخت شود. بنابراین برای آنکه بندر چابهار بتواند در مقایسه با گوادر رقابت کند، باید بار برگشتی تامین می‌شده؛ اما این اتفاق نیفتاد و علت اصلی هم تحریم‌هایی بود که گریبانگیر ما شد. او ادامه داد: مساله بعدی عدم اتصال بندر چابهار به خطوط ریلی است که یکی از فرصت‌های اصلی از دست‌رفته ایران محسوب می‌شود. در واقع نه خط‌اهن به شکل کامل راه‌اندازی شد و نه ظرفیت‌سازی لازم صورت گرفت. این در حالی است که دنیا بنادر هوشمند معمولا با خطوط ریلی و واگن‌های باربری متصل هستند تا کالا در زمان مناسب حمل شود، نه اینکه بارها مدت‌ها در انبار ماندند تا نهایتا واگن فراهم شود. این فعال حوزه حمل‌ونقل توضیح داد: فرصت دیگر، اتصال چابهار به ماکو و ایجاد یک مسیر ترانزیتی جدید بود که سال‌ها درباره آن صحبت شده اما هرگز اجرایی نشد، حتی در دوره دو یا سه وزیر خط ریلی بندرعباس‌لاچابهار به صورت نمادین راه‌اندازی شد، اما در عمل مداوم پیدا نکرد. اگر از سازمان بنادر یا راه‌آهن استعلام گرفته شود، می‌توان دریافت که در طول روز یا هفته تعداد بسیار کمی واگن در این مسیر حرکت کرده است. در واقع می‌توان گفت که زیرساخت اولیه فراهم شد اما ادامه کار معطل ماند. به همین دلیل سوئی نیز حاصل نشد. اگر بخواهید وضعیت واقعی را بدانید، کافی است از سازمان بنادر پرسید: چند کشتی به چابهار آمده، چه تعداد از آنها مرتبط با قرارداد با هند بوده و چه تعداد کانتینر جابه‌جا شده است؟ چرا از این فرصت‌ها استفاده نشد و مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در این منطقه فعال نشدند؟ بخش خصوصی به این پرسش‌ها نمی‌تواند پاسخ دهد، بلکه وظیفه دولت است که پاسخگو باشد. این صغف‌ها نشان می‌دهد که بدون رفع مشکلات زیرساخت‌ها، امکان دستیابی به رشد و تعالی در حوزه ترانزیت وجود ندارد.

مقیمی در پایان تأکید کرد: موقعیت جغرافیایی کشور آخرین سرمایه‌های ما هستند و نباید اجازه داد این فرصت‌ها نیز از بین برود. دست‌کم باید حداقل مرادات تجاری حفظ شود. اما واقعیت این است که فرصت‌های زیادی را سوزانیم. اکنون نیز چشم‌انداز روشنی دیده نمی‌شود، مگر آنکه توافقات دوجانبه با کشورهای که امکان استفاده از مسیر ایران را دارند، جدی گرفته شود. برای مثال، ترکمنستان می‌تواند بار ترانزیتی خود را از مسیر چابهار‌لمشهد منتقل کند که برای او به‌صرفه‌تر از مسیرهای دیگر است، با افغانستان که همچنان بخش زیادی از بارش از ایران می‌گذرد. این فرصت‌ها هنوز وجود دارد، اما این مساله نیازمند اقدام عملی دولت است.

لغو معافیت تحریمی بندر چابهار تأثیر قابل‌توجهی در آینده تجارت منطقه‌ای ایران خواهد داشت، چراکه این بندر به عنوان تنها دروازه اقیانوسی کشور ظرفیت ایفای نقش کلیدی در اتصال شرق و شمال آسیا را داشت. تصمیم اخیر آمریکا گرچه فشار بیشتری بر اقتصاد ایران و سرمایه‌گذاری‌های هند وارد می‌کند، اما نباید به معنای پایان کار تلقی شود. ایران می‌تواند با استفاده از همکاری‌های منطقه‌ای و توافقات دوجانبه با کشورهای چون افغانستان و ترکمنستان، مسیرهای تازه‌ای برای زنده نگه‌داشتن ترانزیت از چابهار طراحی کند. چابهار هنوز ظرفیت تبدیل‌شدن به قلب تجاری شرق کشور را دارد، اما این فرصت در گرو تصمیم‌گیری به‌موقع و کارشناسی سیاستگذاران است.

از منابع مالی و تجربه مدیریت خارجی محروم می‌سازد. در سوی دیگر، ایران می‌توانست از محل عبور کالاهای هندی به افغانستان و آسیای مرکزی سلالانه درآمد قابل‌توجهی کسب کند، اما این فرصت اکنون می‌تواند محدود شود. در آخر نیز باید اشاره کرد که ایران می‌توانست به عنوان هاب ترانزیتی میان شرق و شمال آسیا ایفای نقش کند. با کاهش حضور هند، این نقش تضعیف می‌شود و رقابیی مانند بندر گوادر پاکستان دست بالا را خواهند داشت.

در این میان باید توجه کرد که لغو معافیت تحریمی، تنها اعمال محدودیت برای ایران نیست، بلکه برای هند نیز هزینه‌زا خواهد بود. در عین حال، این تصمیم به سود چین و پاکستان تمام می‌شود. بندر چابهار قرار بود برگ برنده ایران در تجارت منطقه‌ای باشد؛ نقطه‌ای که هند را به افغانستان و آسیای مرکزی متصل کند و در عین حال به توسعه استان سیستان و بلوچستان کمک کند، اما با تعلل سیاستگذاران در مزیت‌سازی این منطقه و کسب سود این فرصت از دست رفت.

فرصت‌های جایگزین پس از تحریم

فعالان بخش خصوصی بر این باورند که بندر چابهار می‌توانست رقیب جدی بندر گوادر پاکستان باشد، اما به دلیل «تحریم‌ها»، «نبود بار برگشتی برای کشتی‌ها» و «عدم اتصال به خطوط ریلی»، این فرصت از دست رفت. آنها عنوان می‌کنند که پروژه ریلی چابهار‌لاندربعباس تنها به‌صورت نمادین اجرا شد و هیچ زیرساخت عملی پایداری شکل نگرفت. در نتیجه، ظرفیت‌های واقعی بندر بلااستفاده ماند و مناطق آزاد و ویژه اقتصادی نیز نقشی ایفا نکردند. بخش خصوصی در این مورد بارها هشدار داده، اما حل مساله تنها در دست دولت و سیاستگذاری است. امروز نیز فرصت‌های همکاری با کشورهای مانند افغانستان و ترکمنستان وجود دارد که در صورت اقدام می‌تواند مسیر ترانزیتی ایران را زنده نگه دارد.

بر این اساس سیده فاطمه مقیمی، رئیس کانون زنان بازرگان اتاق بازرگانی ایران، در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» گفت: بندر چابهار معادل بندر گوادر در پاکستان است و طبیعتا باید اقداماتی صورت می‌گرفت که بندر چابهار نسبت به رقیب پاکستانی مزیت بیشتری داشته باشد این موضوع چند شرط داشت؛ نخست آنکه کشتی‌هایی که وارد چابهار

 ▼ صدرنشینی طلا در جدول بازدهی بازارها
کارنامه بازارهای دارایی از ابتدای سال ۱۴۰۴
تاکنون نشان می‌دهد که بار دیگر طلا و ارز پیش‌از بازدهی شده‌اند و در مقابل، بورس تهران با تداوم ریسک‌های سیستماتیک و خروج سرمایه حقیقی نتوانسته در مسیر صعودی قرار گیرد. شاخص صندوق‌های طلا با رشد بیش از ۱۸درصدی در صدر جدول بازدهی بازارها قرار دارد و هر گرم طلای ۱۸۰۰عبار هم از مرز ۹میلیون تومان گذشته و رتبه دوم را به خود اختصاص داده است. در مقابل، شاخص کل بورس افت بیش از ۴درصدی را تجربه کرده تا سرمایه‌گذاران بار دیگر، بازارهای امن‌تر را برگزینند.
طلا، پناهگاه همیشگی سرمایه‌ها
بازار طلا بار دیگر نشان داد که در فضای نااطمینانی، اصلی‌ترین مقصد سرمایه‌های سرگردان است. شاخص صندوق‌های طلا که میانگین بازدهی صندوق‌های طلای موجود در بازار را نشان می‌دهد، با ثبت بازدهی ۱۸.۱درصدی، پیش‌از پلانتاز جدول بازدهی دارایی‌ها در سئال جاری است. این عملکرد چشم‌گیر بیش از هر چیز مدیون دو عامل بیرونی است: نخست، افزایش بهای اونس جهانی طلا که در پی تداوم تنش‌ها، سیاست‌های انبساطی برخی اقتصادهای بزرگ و نااطمینانی نسبت به آینده اقتصاد جهانی رخ داد.
دوم، رشد ۴۶درصدی نرخ دلار در بازار داخلی که همواره نقش تقویت‌کننده در قیمت‌گذاری ریالی طلا داشته است. نکته قابل‌توجه آن است که شاخص صندوق‌های طلا در سال گذشته نیز رشد ۱۲۲درصدی را ثبت کرده بود و اکنون برای دومین سال متوالی در صدر جدول بازدهی بازارها ایستاده است. استمرار این روند بیانگر آن است که طلا به‌عنوان دارایی امن جایگاه خود را نزد سرمایه‌گذاران ایرانی تثبیت کرده و عملاً به یکی از گزینه‌های جدی مدیریت ریسک تبدیل شده است.
طلای ۱۸۰۰عبار؛ رکوردشکنی تاریخی
هر گرم طلای ۱۸۰۰عبار نیز همسو با صندوق‌ها روندی صعودی را تجربه کرد و با رشد ۱۴۷درصدی از ابتدای سال، برای نخستین بار در تاریخ وارد کانال ۹میلیون تومان شد. این رکوردشکنی تاریخی نه تنها از رشد نرخ ارز و بهای جهانی طلا نشأت می‌گیرد، بلکه نشان‌دهنده افزایش اقبال سرمایه‌گذاران خرد به طلای فیزیکی است. بسیاری از خانوارها که در سال‌های اخیر به دلیل تورم بالا به دنبال دارایی‌های قابل حفظ در برابر کاهش ارزش پول ملی بوده‌اند، همچنان طلا را انتخاب نخست خود می‌دانند. از منظر رفتاری نیز، ورود طلا به کانال‌های جدید قیمتی اغلب اثر روانی بر بازار دارد و می‌تواند زمینه‌ساز ورود موج تازه‌ای از تقاضا شود. همین موضوع در ماه‌های اخیر مشهود بود، به‌طوری‌که با عبور هر گرم طلا از مرز ۹میلیون تومان، خریدهای هیجانی در برخی مقاطع افزایش یافت.
بازار سکه؛ رشد محدود و افت قطعات کوچک برخلاف طلا، در بازار سکه تصویری نامهمگون مشاهده می‌شود. سکه امامی در محدوده ۱۰۰۰میلیون تومان معامله می‌شود و تنها ۲۶درصد بسازدهی مثبت را از ابتدای سال ثبت کرده است. سکه گرمی نیز رشد اندک ۱.۳درصدی داشته است. اما نیم‌سکه و ربع‌سکه با افت قابل‌توجه به ترتیب ۱۶.۸ و ۱۴.۱درصدی مواجه شده‌اند. علت این افت، حباب بالای قیمت در پایان سال گذشته بود. در آن مقطع، تقاضای شدید برای قطعات کوچک‌تر سکه موجب شد تا فاصله قیمت فزاری و ارزش ذاتی آنها به شکل قابل‌توجهی افزایش یابد. با آغاز سال جاری و فروکش کردن هیجان، این حباب تخلیه شد و بازدهی قطعات کوچک وارد محدوده منفی شد. این تجربه بار دیگر نشان داد که سرمایه‌گذاری در دارایی‌های دارای حباب قیمتی بالا، می‌تواند زیان‌آور باشد.
دلار؛ بازگشت به بالای ۱۰۰هزار تومان
بازار ارز نیز در سال جاری تحولات ویژه‌ای را پشت سر گذاشته است. دلار در بازار آزاد بار دیگر از مرز ۱۰۰هزار تومان عبور کرده و بازدهی ۴۶درصدی را به ثبت رسانده است. این رشد همچند نسبت به سال‌های گذشته محدودتر بوده، اما از منظر سرمایه‌گذاران داخلی همچنان نشان‌دهی از پایداری تقاضا برای ارز در شرایط نااطمینانی است. مهم‌ترین عامل پششان قیمت در بازار ارز، افزایش ریسک‌های ژئوپلیتیکی است؛ روز جمعه، قطعنامه تأیید پایبندی ایران به تعهدات هسته‌ای در شورای امنیت سازمان ملل رخ شد و در معاملات روز گذشته موج جدیدی از تقاضا در بازار از آغاز شد. این تحولات سیاسی، انتظارات تورمی را در جامعه افزایش داده و سبب شده بخشی از نقدینگی به سمت بازار ارز حرکت کند.
بورس؛ بازنده بزرگ بازارها
بازار سهام اما بار دیگر با کارنامه‌ای ضعیف در صدر اخبار منفی بازارها قرار گرفته است. شاخص کل بورس تهران از ابتدای سال تاکنون با افت ۶.۲درصدی همراه شده است. در همین حال، شاخص هم‌وزن که وضعیت کلی سهام را بهتر منعکس می‌کند، ۱.۷درصد کاهش یافته و شاخص کل فرابورس نیز با افت ۲.۱درصدی مواجه شده است. ریشه این عملکرد منفی را باید در مجموعه‌ای از عوامل جست‌وجو کرد. مهم‌ترین عامل اما ریسک‌های سیستماتیک است که بازار سهام را در چنین وضعیتی قرار داده است.

نخستین واکنش بازارهای رقیب دلار بازار آزاد که معاملات پنج‌شنبه را در سطح ۱۰۰ هزار و ۵۰۰ تومان به پایان رسانده بود؛ معاملات نخستین روز هفته را در کانال ۱۰۲ هزار تومان آغاز کرد. در ادامه دلار به کانال ۱۰۳ هزار تومان هم رسید؛ اما دیری نپایید که دلار مجدداً به کانال ۱۰۲ هزار تومان بازگشت. در بازار فیزیکی طلا و سکه هم قیمت هر گرم طلای ۱۸ عیار برای اولین بار در طول تاریخ از مرز ۹میلیون تومان عبور کرد و در قیمت ۹میلیون و ۲۸۶ هزار تومان معامله شد. سکه هم در کانال ۹۹میلیون تومان میان خریداران و فروشندگان دست به دست شد.

سناریوهای روی میز

شاخص بورس درحالی جامه سبز را از تن درآورد که چند روز قبل‌تر از آن، با مقاومت مهمی درگیر شده بود. محدوده مقاومت ۲میلیون و ۶۵۰هزار واحدی که در گذشته حمایت مهمی برای نماگر اصلی به حساب می‌آمد، اکنون به سدی در برابر رشد به شمار می‌رود. شاخص کل بورس طی ۴روز اخیر ۵درصد از ارتفاع خود را از دست داده و اکنون در پی حمایتی است تا به این پناه ببرد. بر این اساس، می‌توان چند سناریو را برای بازار سهام ترسیم کرد.اولین سناریو، اصلاح موقت نماگر اصلی است که در این صورت، شاخص می‌تواند تا محدوده ۲میلیون و ۴۰۰هزار واحد (دقیقاً همان محدوده‌ای که از ۹شهریورماه شروع به صعود کرد) اصلاح کند.

هرچند این سناریو شانس تحقق بالایی دارد، اما شرایط سیاسی می‌تواند معادلات تحلیلمان تکنیکال را به‌هم بزند.سناریوی بدبینانه‌تر، اصلاح بیشتر شاخص بورس در پی ابهامات اقتصادی و سیاسی و عدم فعال شدن محرک‌ها است. نماگر اصلی بازار سهام در این حالت، تا ۲میلیون و ۲۰۰هزار واحد پتانسیل کاهش ارتفاع را دارد. با ارزندگی بیشتر بورس و رشد قیمت دلار، بورس می‌تواند برای دوره‌ای کوتاه و موقت در برابر رقبای خود، جولان دهد. در هر دو سناریو، شاخص بورس محکوم به رشد خواهد بود. اولین دلیل آن ارزندگی بسیار بالا و دومین عامل نیز رشد قیمت دلار است که به طور تاریخی بورس تهران را با تحرکاتی روبه‌رو کرده است. تارگت پیش‌روی شاخص احتمالاً ۲میلیون و ۹۰۰هزار واحد است. هرچند ممکن است در این مسیر صعودی به دلیل اخبار ضد و نقیض، بازار سهام افت‌وخیزهای بسیاری را متحمل شود.

پشت پرده یک واکنش هیجانی

درحالی‌که تنها چند روز تا بازگشت تحریم‌ها و قطعنامه‌های شـورای امنیت باقی مانده این موضوع طبیعتاً اثرات روانی قابل‌توجهی بر بازارهای دارایی به ویژه بورس تهران خواهد گذاشت. درهمین رابطه فردین آقاپزری، کارشناس ارشد بازار سرمایه در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» ضمن بیان اینکه بازار سرمایه همواره آینده‌نگر است و تحولات را بر اساس اطلاعات گذشته و عمدتاً پیش‌بینی آینده ارزیابی می‌کند، اظهار کرد: بخش قابل‌توجهی از این ریسک از قبل در قیمت‌ها لحاظ شده بود. به عنوان نمونه، در اردیبهشت‌ماه سال جاری بسیاری از فعالان بازار بر این باور بودند که امکان توافق میان ایران و آمریکا وجود دارد. همین انتظار باعث شد شاخص کل تا محدوده سه‌میلیون و ۳۰۰ هزار واحد رشد کند. اما از آن مقطع تا امروز شاخص کل به طور متوسط حدود ۲۰ تا ۲۲ درصد افت کرده است. شاخص هم‌وزن نیز همین میزان افت را تجربه کرده و شاخص آزاد شناور که برخی کارشناسان آن را معیار مناسبی می‌دانند نیز تقریباً ۲۲ درصد نسبت به اوج خود کاهش یافته است.

به گفته این کارشناس، شوک فعلی بیشتر ماهیت مقطعی دارد. اگرچه زرمزه‌هایی مبنی بر تلاش‌های دیپلماتیک

همچنان به گوش می‌رسد، اما باید توجه داشت که موضوعات بنیادین سیاست خارجی ایران همچون پرونده هسته‌ای کشورمان مسائلی نیستند که بتوان انتظار داشت در کوتاه‌مدت یا یک شقه عقب‌نشینی کامل در آنها صورت گیرد. ایران تاکنون چنین اقدامی نکرده و بنابراین این ریسک‌ها همچنان پابرجا هستند. در نتیجه، آنچه روز گذشته در بازار دیدیم، واکنش اولیه و پرشش‌تاب به این رویداد بود؛ نوعی شوک روانی که باعث شد شاخص کل با سرعت بالا کاهش پیدا کند و بیش از ۹۰ درصد نمادهای بازار در صف فروش قرار بگیرند. با این حال به نظر می‌رسد در روزهای آینده و در صورت عدم بروز اتفاقات جدید شیب نزولی بازار کاهش یابد. به بیان دیگر، ممکن است شاخص کل به محدوده دومیلیون و ۵۰۰ هزار واحد فعلی و حتی اندکی پایین‌تر نیز برسد، اما در روزهای آینده از سرعت ریزش شاخص‌ها کاسته خواهد شد.

فردین آقاپزری در پاسخ به این پرسش که کدام گروه‌ها بیشترین آسیب‌پذیری را از بازگشت تحریم‌ها نمایان

خواهند کرد؟ توضیح داد: نکته مهم این است که با تنگ‌تر شدن حلقه تحریم‌ها، روند کسب درآمد و سودآوری

صنایع بزرگ به ویژه صنایع ارزآور مانند پتروشیمی‌ها، فولادی‌ها و شرکت‌های فعال در حوزه کانی‌های فلزی و غیرفلزی تحت فشار قرار خواهد گرفت. او در ادامه افزود: گروه‌های مذکور با افزایش نرخ ارز در بازار آزاد، مجبورند

ارز حاصل از صادرات را در سامانه‌های تعیین‌شده توسط بانک مرکزی به فروش برسانند که این امر حاشیه سود

آنها را محدود می‌کند.

بنابراین این گروه‌ها نخستین بخش‌هایی هستند که از تحریم‌ها آسیب می‌بینند و اثر کاهش سودآوری آنها به وضوح در شاخص کل نمایان می‌شود. در مقابل، صنایع کوچک‌تر یا شرکت‌هایی که سهم کمی از ارزش کل بازار سرمایه دارند، اگرچه از شرایط بی‌ثباتی نمی‌مانند، اما میزان اثرگذاری تحریم‌ها بر سودآوری آنها و در نتیجه بر شاخص کل بسیار کمتر خواهد بود. به همین دلیل انتظار می‌رود افت سسگین شاخص عمدتاً ناشی از واکنش صنایع بزرگ باشد. به گفته این کارشناس، در صورتی که ایران واکنش تندی به تصمیم شورای امنیت نشان ندهد و شاهد پیش‌روی ریسک‌ها یا سیاسی نباشیم، می‌توان گفت، بخش زیادی از این ریسک قبلاً در قیمت‌ها لحاظ شده است و بازار به مرور وارد فاز آرام‌تری خواهد شد. بسیاری از سرمایه‌گذاران تازه‌کار که تاکنون دلیل ریزش سه تا چهار ماه گذشته بازار را درک نکرده بودند، اکنون متوجه شده‌اند که این روند نزولی تا حد زیادی ناشی از همین انتظارات بوده است.

در هفته گذشته تحولات مهمی در عرصه سیاست پولی و اقتصاد جهانی رخ داد. فدرال‌رزرو آمریکا برای نخستین بار در سال جاری نرخ بهره را یک‌چهارم درصد کاهش داد و پیش‌بینی کرد دو کاهش دیگر نیز در سال آینده انجام خواهد داد. این تصمیم در پاسخ به نشانه‌های فزاینده ضعف در بازار کار و فشارهای چندماهه کاخ سفید برای کاهش هزینه‌های استقراض گرفته شد. همزمان کاهش نرخ بهره باعث شد نرخ وام مسکن در آمریکا به پایین‌ترین سطح در نزدیک به یک سال گذشته برسد که موجی از درخواست وام و احتمال افزایش تقاضای خرید خانه را برانگیخت. در اروپا، کریستین لاگارد، رئیس بانک مرکزی(ECB)، اعلام کرد که این نهاد به هدف خود در مهار تورم دست یافته است، اما همچنان ابهاماتی درباره آینده اقتصاد وجود دارد. او در مصاحبه‌ای با شبکه دانمارکی DRTV گفت نرخ‌های بهره باید در راستای هدف تورمی تنظیم شوند و این هدف همچ‌اکنون محقق شده است. به گفته لاگارد، پس از توافق تجاری اتحادیه اروپا و آمریکا بر سر افزایش تعرفه‌ها، شرایط اقتصادی قابل پیش‌بینی‌تر شده و سطح عدم‌قطعیت حدود ۵۰ درصد کاهش یافته است، هرچند همچنان ریسک‌ها و ابهامات باقی مانده‌اند.	در هفته گذشته تحولات مهمی در عرصه سیاست پولی و اقتصاد جهانی رخ داد. فدرال‌رزرو آمریکا برای نخستین بار در سال جاری نرخ بهره را یک‌چهارم درصد کاهش داد و پیش‌بینی کرد دو کاهش دیگر نیز در سال آینده انجام خواهد داد. این تصمیم در پاسخ به نشانه‌های فزاینده ضعف در بازار کار و فشارهای چندماهه کاخ سفید برای کاهش هزینه‌های استقراض گرفته شد. همزمان کاهش نرخ بهره باعث شد نرخ وام مسکن در آمریکا به پایین‌ترین سطح در نزدیک به یک سال گذشته برسد که موجی از درخواست وام و احتمال افزایش تقاضای خرید خانه را برانگیخت. در اروپا، کریستین لاگارد، رئیس بانک مرکزی(ECB)، اعلام کرد که این نهاد به هدف خود در مهار تورم دست یافته است، اما همچنان ابهاماتی درباره آینده اقتصاد وجود دارد. او در مصاحبه‌ای با شبکه دانمارکی DRTV گفت نرخ‌های بهره باید در راستای هدف تورمی تنظیم شوند و این هدف همچ‌اکنون محقق شده است. به گفته لاگارد، پس از توافق تجاری اتحادیه اروپا و آمریکا بر سر افزایش تعرفه‌ها، شرایط اقتصادی قابل پیش‌بینی‌تر شده و سطح عدم‌قطعیت حدود ۵۰ درصد کاهش یافته است، هرچند همچنان ریسک‌ها و ابهامات باقی مانده‌اند.
--	--

معمای اخلاقی سرمایه‌گذاری

بازی شرکت‌هایی که آینده اقتصاد جهانی را شکل می‌دهند، چشم پوشی کنند و یا در مقابل در ازای مشارکت در این رشد، بخشی از درآمد غیرمجاز آنها را بپذیرند.

تاکنون اجماع جهانی میان فقهای اسلامی برای حل این چالش شکل نگرفته است. با این حال یکی از راهکارهای متداول، تعیین یک حد مجاز است. برای نمونه، شاخص‌های اسلامی MSCI تا ۵درصد از درآمد ناشی از منابع غیرمجاز را مشروط بر اینکه سود تقسیمی حاصل از آن از طریق کمک‌های خیریه حال شود، شوه مجاز می‌دانند. با این حال برخی از فقها چنین رویکردی را نوعی عدول از اصول و تضعیف اخلاق اسلامی در برابر انگیزه‌های مالی می‌دانند. این تناقض و عدم تفاهم فقها در سراسر جهان سرمایه‌گذاران را دچار سردرگمی کرده است. برای مثال شرک‌تی ممکن است در یک صندوق سرمایه‌گذاری اسلامی مجاز تلقی شود و همزمان در صندوقی دیگر رد شود. این عدم تفاهم موجب شده است که سرمایه‌گذاران مسلمان در سطح جهانی نمانند که بیشتر تصمیمات بر چه مبنایی اتخاذ می‌شود.

این اختلافات، علاوه بر جنبه اخلاقی، پیامدهای مالی نیز در پی دارند. برای نمونه شاخص اسلامی MSCI هر شرک‌تی را که بیش از ۵درصد از درآمد خود را از خدمات مالی متعارف همچون بانکداری، بیمه یا وام‌های مسکن به دست می‌آورد، از محاسبات خود حذف می‌کند. همچنین شاخص‌های اسلامی S&P داوچونز نیز رویکرد مشابهی دارند.

این جهت‌گیری ساختاری باعث می‌شود شاخص‌های اسلامی در بخش خدمات مالی وزنی بسیار کم و نزدیک به صفر داشته باشند، درحالی‌که در بخش‌هایی با بدهی پایین مثل فناوری و بهداشت و درمان وزن بالایی دارند. همچنین این سوگیری، پیامدهایی همچون کاهش تنوع‌بخشی و محرومیت از حوزه‌هایی با سود تقسیمی پایدار، از جمله کالاهای مصرفی اساسی و بانکداری، را در پی دارد. در این میان از ریسک تمرکز جغرافیایی سرمایه در چند بازار مجاز نیز نمی‌توان چشم پوشی کرد. تفاوت دیدگاه‌ها میان علمای اسلامی در کشورهای مختلف، یکی از مهم‌ترین موانع بر سر راه شکل‌گیری یک استاندارد جهانی واحد در سرمایه‌گذاری اسلامی است. این اختلاف‌نظر باعث می‌شود مدیران صندوق‌های سرمایه‌گذاری ناچار بشوند معیارهای متفاوتی به کار بگیرند، به

نرخ‌های ارز در اقتصاد ایران

کشور را پاسخ می‌دهد. نرخ معاملات بازار از تجاری تحت عنوان فروش حواله است که مبتنی بر میانگین وزنی معاملات روز گذشته است.

هدف از شکل‌گیری بازار از تجاری مرکز مبادله ارز و طلای ایران، تأمین نیاز ارزی برای واردات بخش صنعت کشور است. صادرکنندگانی که باید رفع تعهد ارزی کنند، لازم است که ارز خود را در این بازار عرضه کنند و در مقابل واردکنندگان مطابق با مقررات و با تأیید وزارتخانه مربوطه اقدام به تأمین ارز در این بازار می‌کنند.

طبق آمارهای بانک مرکزی، بیش از ۱.۳۰۵میلیارد دلار برای واردات کالاهای تجاری و بانزرگانی در سال ۱۴۰۳ تاکنون از نیاز ارزی کشور در تالار ارز ترجیحی بانک مرکزی تأمین ارز می‌شود که ارزش کل معاملات بازار ارز تجاری از ابتدای سال جاری تا ۱۷ مردادماه،

بازی دوگانه بازارها

آتری	مواد پایه	تولید فراتر ازگنیای ایران	فرآورده های نفتی
شتران 3.0%	مارون 0.5%	نوری 3.0%	شینا 3.0%
شیندر 2.0%	پارس 3.0%	فملی 2.9%	فشار 2.0%
شیراز 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	صنعتی 2.0%
صنعتی 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	سیمان آفک و کک 2.0%
رومیا 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	رومیا 2.0%
فشار 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	فشار 2.0%
شینا 3.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شینا 3.0%
شیندر 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیندر 2.0%
شیراز 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیراز 2.0%
صنعتی 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	صنعتی 2.0%
سیمان آفک و کک 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	سیمان آفک و کک 2.0%
رومیا 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	رومیا 2.0%
فشار 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	فشار 2.0%
شینا 3.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شینا 3.0%
شیندر 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیندر 2.0%
شیراز 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیراز 2.0%
صنعتی 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	صنعتی 2.0%
سیمان آفک و کک 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	سیمان آفک و کک 2.0%
رومیا 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	رومیا 2.0%
فشار 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	فشار 2.0%
شینا 3.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شینا 3.0%
شیندر 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیندر 2.0%
شیراز 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیراز 2.0%
صنعتی 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	صنعتی 2.0%
سیمان آفک و کک 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	سیمان آفک و کک 2.0%
رومیا 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	رومیا 2.0%
فشار 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	فشار 2.0%
شینا 3.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شینا 3.0%
شیندر 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیندر 2.0%
شیراز 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیراز 2.0%
صنعتی 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	صنعتی 2.0%
سیمان آفک و کک 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	سیمان آفک و کک 2.0%
رومیا 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	رومیا 2.0%
فشار 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	فشار 2.0%
شینا 3.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شینا 3.0%
شیندر 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیندر 2.0%
شیراز 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیراز 2.0%
صنعتی 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	صنعتی 2.0%
سیمان آفک و کک 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	سیمان آفک و کک 2.0%
رومیا 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	رومیا 2.0%
فشار 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	فشار 2.0%
شینا 3.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شینا 3.0%
شیندر 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیندر 2.0%
شیراز 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیراز 2.0%
صنعتی 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	صنعتی 2.0%
سیمان آفک و کک 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	سیمان آفک و کک 2.0%
رومیا 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	رومیا 2.0%
فشار 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	فشار 2.0%
شینا 3.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شینا 3.0%
شیندر 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیندر 2.0%
شیراز 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیراز 2.0%
صنعتی 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	صنعتی 2.0%
سیمان آفک و کک 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	سیمان آفک و کک 2.0%
رومیا 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	رومیا 2.0%
فشار 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	فشار 2.0%
شینا 3.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شینا 3.0%
شیندر 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیندر 2.0%
شیراز 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیراز 2.0%
صنعتی 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	صنعتی 2.0%
سیمان آفک و کک 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	سیمان آفک و کک 2.0%
رومیا 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	رومیا 2.0%
فشار 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	فشار 2.0%
شینا 3.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شینا 3.0%
شیندر 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیندر 2.0%
شیراز 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیراز 2.0%
صنعتی 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	صنعتی 2.0%
سیمان آفک و کک 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	سیمان آفک و کک 2.0%
رومیا 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	رومیا 2.0%
فشار 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	فشار 2.0%
شینا 3.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شینا 3.0%
شیندر 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیندر 2.0%
شیراز 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیراز 2.0%
صنعتی 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	صنعتی 2.0%
سیمان آفک و کک 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	سیمان آفک و کک 2.0%
رومیا 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	رومیا 2.0%
فشار 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	فشار 2.0%
شینا 3.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شینا 3.0%
شیندر 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیندر 2.0%
شیراز 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیراز 2.0%
صنعتی 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	صنعتی 2.0%
سیمان آفک و کک 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	سیمان آفک و کک 2.0%
رومیا 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	رومیا 2.0%
فشار 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	فشار 2.0%
شینا 3.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شینا 3.0%
شیندر 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیندر 2.0%
شیراز 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیراز 2.0%
صنعتی 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	صنعتی 2.0%
سیمان آفک و کک 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	سیمان آفک و کک 2.0%
رومیا 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	رومیا 2.0%
فشار 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	فشار 2.0%
شینا 3.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شینا 3.0%
شیندر 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیندر 2.0%
شیراز 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیراز 2.0%
صنعتی 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	صنعتی 2.0%
سیمان آفک و کک 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	سیمان آفک و کک 2.0%
رومیا 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	رومیا 2.0%
فشار 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	فشار 2.0%
شینا 3.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شینا 3.0%
شیندر 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیندر 2.0%
شیراز 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیراز 2.0%
صنعتی 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	صنعتی 2.0%
سیمان آفک و کک 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	سیمان آفک و کک 2.0%
رومیا 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	رومیا 2.0%
فشار 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	فشار 2.0%
شینا 3.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شینا 3.0%
شیندر 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیندر 2.0%
شیراز 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیراز 2.0%
صنعتی 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	صنعتی 2.0%
سیمان آفک و کک 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	سیمان آفک و کک 2.0%
رومیا 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	رومیا 2.0%
فشار 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	فشار 2.0%
شینا 3.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شینا 3.0%
شیندر 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیندر 2.0%
شیراز 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	شیراز 2.0%
صنعتی 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	صنعتی 2.0%
سیمان آفک و کک 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	سیمان آفک و کک 2.0%
رومیا 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	رومیا 2.0%
فشار 2.0%	شیراز 3.0%	آریا 2.9%	

▼ برنامه‌ریزی برای رویداد «روز کیش» مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در جمع معاونان و مدیران سازمان با اشاره به اهمیت «روز کیش» بر لزوم اجرای برنامه‌های ارزشمند در بخش‌های مختلف تأکید کرد.

محمد کبیری گفت: ۲۰ آبان روز مهمی برای جزیره کیش است و همه حوزه‌ها باید برنامه‌های جذاب و فاخری برای گرامیداشت این روز اجرا کنند. وی افزود: نگاه به روز کیش باید در همه ابعاد باشد و ضمن اجرای برنامه‌های متنوع فرهنگی، هنری و گردشگری باید در حوزه اقتصادی هم رویدادهایی برای این روز بر برنامه‌ریزی شود. مدیرعامل سازمان منطقه‌آزاد کیش همچنین به لزوم تشکیل ستاد بودجه‌اشاره کرد و گفت: با توجه به اینکه جزیره کیش تنها نقطه‌ای در کشور است که بودجه‌ای از درآمدهای عمومی کشور کسب نمی‌کند موضوع تأمین بودجه و ایجاد درآمدهای پایدار از اقدامات ضروری به منظور توسعه جزیره کیش است.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در خصوص واگذاری کیش ایر گفت: سهم کیش ایر به تنهایی خدمات‌دهی به ۴۰درصد مسافران کیش است. واگذاری کیش ایر بدون توجه به ضرورت‌های کیش به معنای تعطیلی جزیره کیش است.

کبیری اظهار امیدواری کرد: با توجه به رویکرد وزیر اقتصاد، نسبت به اهمیت کیش ایر به عنوان زیرساخت حیاتی برای کیش و پیشگیری از تعطیلی اقتصاد و گردشگری این جزیره، موضوع به رئیس‌جمهور هم منتقل شود. سرپرست معاونت عمرانی سازمان منطقه آزاد کیش نیز در این نشست گزارشی از فعالیت‌های انجام شده برای رفع مشکلات چندساله ۱۷ طرح بزرگ کیش در کمسیون رفغ موانع ارائه کرد، به گفته مهدی مسلم‌خانی این مشکلات بیش از یک و حتی در برخی طرح‌ها دو دهه باعث زمین گیر شدن سرمایه‌گذاران طرح و خریداران شده بود و رفع این مشکلات کار بسیار پیچیده و سخت بود که با هزاران ساعت کار قانونی و پیگیری توسط جمع زیادی از کارشناسان و مدیران بخش‌های مختلف سازمان و نهادهای مرتبط رفع شد.

وی افزود: این اقدام با دستورمدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش و پیگیری‌های شبانه‌روزی، در نهایت گره بسیار بزرگی از ۱۷ طرح بزرگ جزیره کیش که در بلا تکنیکی و رکود به سر می‌پرند باز کرد.

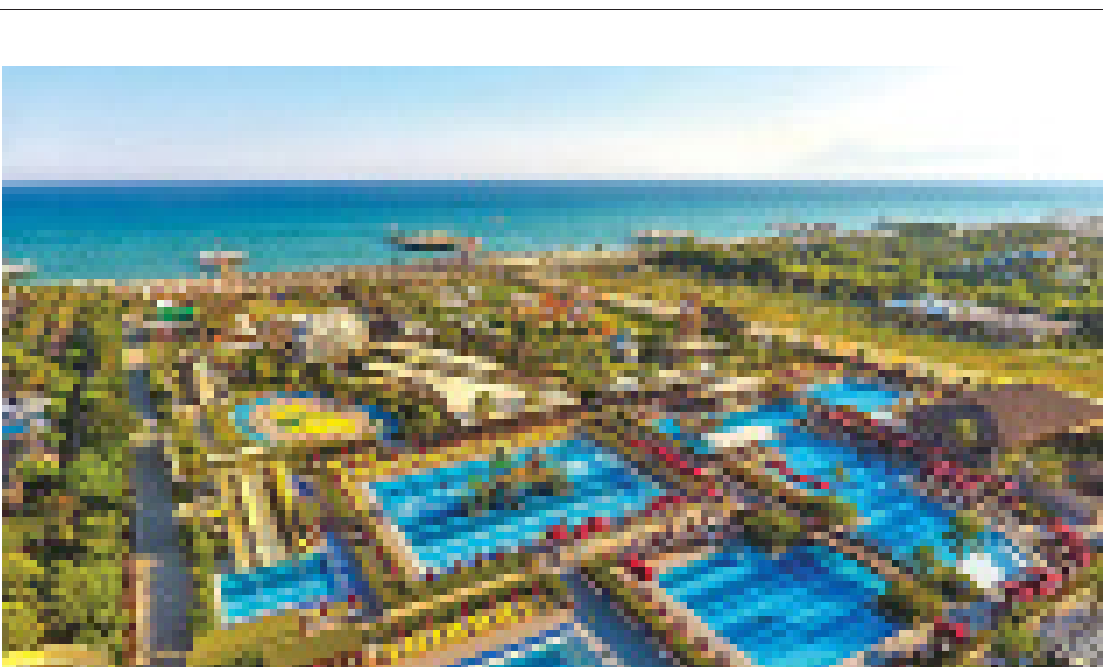
■

▼ **دستانداز ترامپ برای نخبگان فناوری** دولت آمریکا هزینه به‌کارگیری نیروی کار خارجی را به‌طور چشم‌گیری افزایش داد. کاخ سفید روز جمعه اعلام کرد دونالد ترامپ با امضای یک فرمان کارفرمایان را موظف کرده است که برای هر درخواست جدید ویزای کاری H-۱B مبلغ سنگین ۱۰۰ هزار دلار بپردازند؛ رقمی که جهشی خیره‌کننده نسبت به هزینه فعلی ۲۱۵ دلاری ثبت‌نام در قرعه‌کشی محسوب می‌شود. دستانداز ترامپ برای نخبگان فناوری به گزارش تک‌ترانچ، ویزای H-۱B به شرکت‌های آمریکایی این امکان را می‌دهد که نیروی کار خارجی را در حوزه‌هایی که معمولاً به تخصص فنی نیاز دارند، از جمله فناوری اطلاعات، مهندسی، ریاضیات یا پزشکی استخدام کنند. سقف این برنامه سالانه ۶۵ هزار ویزا تعیین شده است و علاوه بر آن ۲۰ هزار سهمیه ویژه فارغ‌التحصیلان مقاطع عالی دانشگاه‌های آمریکا در نظر گرفته می‌شود. تخصیص این ویزاها از طریق قرعه‌کشی انجام می‌گیرد و معمولاً اعتبار آن سه سال است، اما دارندگان می‌توانند مدت آن را تمدید یا برای دریافت گرین‌کارت اقدام کنند. بدون تردید سیلیکون‌ولی در برابر این تصمیم به شدت واکنش نشان خواهد داد. این محدودیت‌ها مستقیماً برنامه‌های را هدف گرفته‌اند که نقش مهمی در شکل‌گیری برخی از بزرگ‌ترین موفقیت‌های این قطب فناوری داشته است.

ایالات ماسک که در بیشتر سال جاری متحد نزدیک ترامپ بوده است پس از ورود به آمریکا به‌عنوان دانشجو ابتدا با ویزای H-۱B در این کشور کار کرد. در واقع، ماسک در دسامبر ۱۹۹۵ به «ایکس» یا یکی از منتقدان برنامه H-۱B واکنش نشان داد، به او اعتراض کرد و در توبیتی خطاب به آن فرد نوشت: «دلیل اینکه من و بسیاری از افراد کلیدی دیگری که اسپنس اکسن، تسلا و صدها شرکت دیگر را ساختند و آمریکا را قوی کردند در آمریکا هستیم، ویزای H-۱B است. یک قدم بزرگ به عقب بردار و لعنت به خودت. من در این موضوع تا پای جنگ خواهم رفتم.»

مایک کریگر، هم‌بنیان‌گذار اینستاتگرام که اکنون مدیر ارشد محصول در غول هوش مصنوعی آنتروپیک است یکی از همان نمونه‌های موفق به شمار می‌رود. او که اصالتاً برزیلی و فارغ‌التحصیل دانشگاه استنفورد است در سال‌های ابتدایی فعالیتش با ویزای H-۱B در پلنفرم پیام‌رسان «Meebo» کار می‌کرد.

اوایل امسال انجمن سرمایه‌گذاری خطرپذیر آمریکا (NVCA) در نامه‌ای به بنیاد ملی علوم تأکید کرد: «افزایش سقف سالانه صدور ویزای H-۱B برای مهاجران تحصیل کرده و بسیار ماهری که در مشاغل نیازمند دانش فنی و آموزش تخصصی گسترده فعالیت می‌کنند نقشی اساسی در شکل‌گیری شرکت‌های موفق دارد که توسط مهاجران بنیان‌گذاری می‌شوند.»

تفریح روی زمین ۹۹ ساله

۴ بیتا حسن پور – ترکیه، اسپانیا، هند، مالزی، سنگاپور و کره جنوبی شش کشوری هستند که توانسته‌اند با در پیش گرفتن مجموعه‌ای از اقدامات حمایتی، زیر ساخت‌های گردشگری خود را توسعه داده، به مقاصد اصلی گردشگری در جهان بدل شوند و در آمد قابل توجهی کسب کنند.

برای مثال درآمد گردشگری ترکیه در سال ۲۰۲۴ به عدد ۱۰۱ میلیارد دلار رسید. یکی از راهکارهایی که ترکیه در کنار اسپانیا و هند برای بهبود زیرساخت‌های توریستی در پیش گرفته‌اند به تخصیص مشروط زمین بدون دریافت وجه بازمی‌گردد. این رویه سبب تشویق سرمایه‌گذاران و به دنبال آن تقویت بخش عرضه شده است.

رضایت گردشگران، میل به تکرار سفر و افزایش درآمد گردشگری از پیامدهای مثبت همین راهکار است. در مقابل در ایران، عموماً تمرکز بر بخش تقاضا قرار دارد، شیوه‌ای که تاکنون جوابگو نبوده است و نمود عینی آن را در آمارهای گردشگری می‌توان مشاهده کرد. مهم‌ترین رویکردهای رایج دولت‌ها در دنیا برای حمایت از گردشگری شامل چهار دسته حمایت‌های مالی، آموزشی و مشاوره‌ای، زیرساختی و اداری – قانونی می‌شوند. در بخش مالی اعطای وام‌های کم‌بهره برای احداث مراکز اقامتی و خدماتی، تخصیص کم‌ک هزینه به‌منظور نوسازی و ایمن‌سازی تاسیسات گردشگری، ارائه حمایت‌های مالی در شرایط بحرانی، پیش‌بینی معافیت‌های مالیاتی و توسعه مشارکتی مدنظر قرار دارد. حمایت‌های مشاوره‌ای و آموزشی شامل برگزاری دوره‌های توانمندسازی، آموزشی و مهارتی، ایجاد مراکز مشاوره گردشگری و ارائه خدمات تخصصی به سرمایه‌گذاران و بهره‌برداران تاسیسات می‌شوند. احداث و بهبود زیرساخت‌های حمل‌ونقل، سرمایه‌گذاری در فضاهای عمومی گردشگرپذیر، واگذاری زمین برای توسعه طرح‌ها، استانداردسازی و ایمن‌سازی زیرساخت‌ها از جمله اقدامات کلیدی دولت‌ها در بخش حمایت‌های زیرساختی به‌شمار می‌روند.

در بخش حمایت‌های اداری و قانونی نیز مواردی مانند تدوین یا اصلاح قوانین حمایتی، تصویب استانداردهای ملی در حوزه تاسیسات گردشگری، تسهیل فرآیندهای اداری و کاهش پیچیدگی‌های مربوط به اخذ مجوزها برای سرمایه‌گذاران قرار می‌گیرند. مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی با عنوان «مطالعه‌ تطبیقی اقدامات دولت‌ها در راستای حمایت از تاسیسات گردشگری (اجرای‌سازی جزء ۳ بند الف ماده ۸۳) برنامه هفتم پیشرفت» ضمن ارائه تجربه شش کشور هند، مالزی، اسپانیا، ترکیه، سنگاپور و کره‌جنوبی در زمینه حمایت‌های دولتی، پیشنهادهایی را به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به عنوان متولی گردشگری ایران ارائه کرده است.

بر اساس این گزارش، دولت هند به‌طور مجزمان بر توسعه کمی یعنی ظرفیت اقامتی و کیفی به معنای استانداردها و پایداری تاسیسات گردشگری تمرکز دارد. مهم‌ترین اقدامات این کشور بر اساس این گزارش شامل شش بخش می‌شود. اولین آنها تسهیلات مالی و مالیاتی است که طیف گسترده‌ای از قبیل ارائه وام‌های کم‌بهره، کمک‌های بلاعوض تا سقف ۲۰ درصد هزینه تأسیس واحدهای گردشگری و بازپرداخت ۵۰ درصد هزینه اخذ گواهینامه‌های محیط‌زیستی برای هتل‌ها و اقامتگاه‌ها را دربرمی‌گیرد. یارانه‌های ایالتی دومین راهکار در هند هستند که شامل کمک‌هزینه سرمایه‌گذاری، یارانه بهره وام، معافیت‌های مالیاتی و تخفیف هزینه تبدیل زمین به هتل برای مراکز اقامتی بزرگ یعنی بیش از ۵۰ اتاق می‌شوند.

حمایت از کسب‌و کارهای کوچک، مواردی نظیر تخصیص وام به مشاغل خدمات اقامتی مانند خانه‌های بوم‌گردی، با دوره بازپرداخت ۳ تا ۵ سال را دربرمی‌گیرد. برنامه ساگارمالا به عنوان چهارمین رویکرد حمایتی هند در راستای توسعه گردشگری ساحلی از طریق گسترش و اتصال بنادر، تقویت زیرساخت‌های ارتباطی و آموزش جوامع محلی است. واگذاری زمین‌های گردشگری پنجمین رویکرد حمایتی دولت هند است که تخصیص اراضی مستعد گردشگری به‌صورت اجاره بلندمدت با اجاره سالانه معادل یک درصد ارزش زمین و… را شامل می‌شود. مشوق‌های زیرساختی آخرین برنامه این کشور هستند که گرینه‌هایی مانند ارائه تخفیف در هزینه خدماتی مانند برق و آب برای تاسیسات گردشگری را دربرمی‌گیرند.

تاسیس اقامتگاه‌های اقتصادی و جوان‌پسند با وام‌های کم‌بهره

در سنگاپور، شورای گردشگری و نهادهای دولتی از طریق صندوق‌ها و مشوق‌های مالی گوناگون، توسعه و استانداردسازی تاسیسات گردشگری را پشتیبانی می‌کنند. در این کشور تسهیلات مالی و سرمایه‌گذاری برای این موضوع لحاظ شده است. پوشش حداکثر ۳۰درصد هزینه استانداردسازی هتل‌ها و اقامتگاه‌ها از طریق صندوق توسعه گردشگری، ارائه وام‌های کم‌بهره و کمک‌هزینه‌برای ساخت‌وساز، تجهیز، آموزش نیروی انسانی و کمک‌هزینه تا سقف ۸۰ درصد برای تجهیز هتل‌ها به فناوری‌های هوشمند و الکترونیک در همین راستا است.

توسعه صادرات محصولات واحدهای کوچک

خرده‌فروشی نه صرفاً تحت تأثیر تجارت الکترونیک یا بازاریابی دیجیتال؛ بلکه به واسطه ظهور مصرف‌کننده‌ای که قدرت خود را از هوش مصنوعی می‌گیرد، در آستانه‌ی دگرگونی عمیق و بی‌سابقه قرار گرفته است. نتایج مطالعه شرکت کوگنیزنت نشان می‌دهد که هوش مصنوعی تنها ابزار کمکی نیست، بلکه به بازگیری فعال در شکل‌دهی رفتار خرید، کاهش بار شناختی مشتریان و حتی تصمیم‌گیری مستقیم به جای آنها تبدیل شده است.

تغییر تجربه کاربری

بر اساس یک مطالعه جدید از شرکت کوگنیزنت روی ۸۰۰۰ مصرف‌کننده جهانی، هوش مصنوعی اساساً در حال تغییر رفتار خرید، صرفه‌جویی در زمان، کاهش خستگی تصمیم‌گیری و بازنویسی نحوه تعامل برندها با مشتریان است. سوسانت واریکو، معاون ارشد بخش خرده‌فروشی شرکت کوگنیزنت این تحول را «تکامل شناختی» می‌نامد. تغییری از تجربه کاربری به تجربه هوش مصنوعی که همیشه روشن، شخصی‌سازی شده و پیش‌بینی‌کننده است. همچنین برآورد می‌نود تا سال ۲۰۳۰، مشتریان تحت هدایت هوش مصنوعی، می‌توانند ۵۵ درصد از هزینه‌های ایالات متحده یا ۴۰۴ تریلیون دلار را به خود اختصاص دهند. در این مطالعه یک ناراضی‌ای عمده مصرف‌کنندگان از خرید فعلی را برجسته کرده است. بر اساس آن، بیش از ۷۵ درصد از آنها به دلیل خستگی ناشی از جست‌وجو، فلج تصمیم‌گیری یا تأخیرها، احساس کلافگی می‌کنند. هوش مصنوعی وعده می‌دهد که با عمل کردن به عنوان یک دستیار شخصی، فیلتر کردن نویز و حتی انجام خریدها به صورت خودکار، به این مشکلات پایان دهد. ابزارهایی مانند «Amazon’s Buy for Me» و «Google’s Shop with AI» از همین حلا به این آینده اشاره دارند، جایی که برندها ابتدا باید هوش مصنوعی را قبل از رسیدن به خریدار انسانی متقاعد کنند.

شکاف امنیتی

جدای از تأثیرات و تحولات مثبت هوش مصنوعی در حوزه‌های مختلف کسب‌وکار از خدمات مشتری گرفته تا لجستیک، طراحی و تحقیق و توسعه است که کارشناسان امنیت سایبری نسبت به یک خطر رو به رشد هشدار می‌دهند. از نظر آن‌ها، سرعت بالای پذیرش هوش مصنوعی، بسیار جلوتر از اقدامات امنیتی است که باید از آن محافظت کنند. گزارش تازه‌ای از شرکت SandboxAQ تحت عنوان «شاخص امنیت هوش مصنوعی: نشان می‌دهد که گرچه ۷۷ درصد از مدیران و رهبران کسب‌وکار به امنیت سامانه‌های مبتنی بر هوش مصنوعی خود اطمینان دارند، اما ۷۲ درصد آنها هیچ‌گاه ارزیابی جامع ریسک‌های مرتبط با هوش مصنوعی را انجام ندادند.» این شکاف نگران‌کننده، آنچه را کارشناسان «تناقض اطمینان» می‌نامند در قالب اعتماد زیاد، بدون پشتوانه واقعی به خوبی آشکار می‌سازد. مسأله اصلی در اینجا سرعت است. شرکت‌ها در رقابت برای پیشتازی در بازار، بدون درنگ به سراغ پیاده‌سازی فناوری‌های هوش مصنوعی می‌روند، اما تنها ۶ درصد از آنها دارای تدابیر امنیتی خاص برای این فناوری هستند.

به‌علاوه، کمتر از ۱۰ درصد از تیم‌های امنیتی، به‌طور اختصاصی بر تهدیدهای مربوط

بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس همچنین حمایت از تأسیس اقامتگاه‌های اقتصادی و جوان‌پسند از طریق وام‌های کم‌بهره و سرمایه‌گذاری مشترک و همکاری میان صندوق‌های توسعه و بازسازی انجام می‌شود. به علاوه دولت با کاهش مالیات بر درآمد، زمین و املاک، سرمایه‌گذاران را به پروژه‌های نوآورانه، پایدار، سبز و فناورانه جذب می‌کند. حمایت آموزشی و مشاوره‌ای از دیگر خدمات ارائه شده توسط دولت سنگاپور است. آژانس‌هایی مانند شورای گردشگری سنگاپور و سازمان بازسازی شهری، دوره‌های تخصصی و مشاوره‌های فنی در زمینه طراحی اقامتگاه‌های سبز، استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، بازیفت آب، مصالح سازگار با محیط‌زیست و کاهش ضایعات ارائه می‌دهند.

به علاوه هیات گردشگری سنگاپور با همکاری شورای جهانی گردشگری پایدار، معیارها و استانداردهای ملی برای ایمن‌سازی و استانداردسازی تاسیسات گردشگری را تدوین کرده است.در حوزه تأمین زیرساخت‌ها در سنگاپور، دولت مسوول طراحی و نگهداری زیرساخت‌های کلان نظیر آب، برق، گاز، فاضلاب، حمل‌ونقل تا محدوده پروژه‌هاست و بخش خصوصی موظف به اجرای زیرساخت‌های داخلی با رعایت استانداردهای فنی و محیط زیستی است.

برگزاری دوره‌های مهمان‌نوازی برای توسعه گردشگری در کره‌جنوبی

دولت کره‌جنوبی با ترکیب ابزارهای مالی، اداری، آموزشی و… تلاش کرده تا از صنعت توریسم حمایت کند. در همین زمینه مواردی مانند وام، یارانه و معافیت مالیاتی، تسهیل مجوزها و تغییر کاربری زمین، برگزاری دوره‌های تخصصی و مشاوره فنی و زیرساختی مدنظر قرار گرفته‌اند.در این کشور معافیت مالیاتی برای کسب‌و کارهای گردشگری پزشکی و اقامتگاه‌های دوستدار محیط زیست، معافیت مالیات بر ارزش افزوده برای هتل‌ها و مهمانسراهای پایدار، تخصیص وام‌های کم‌بهره به توسعه و نوسازی هتل‌های بزرگ، برگزاری دوره‌هایی در زمینه مهمان‌نوازی، ایمنی، بازاریابی دیجیتال و مدیریت مقاصد و ایجاد پنجره واحد خدمات الکترونیک برای حذف مراحل زائد و تسريع ثبت درخواست‌ها در دستور کار است.

تغییر کاربری بناهای تاریخی به عنوان مراکز اقامتی در ترکیه

دولت ترکیه از طریق ترکیبی از سیاست‌های مالی، اداری، آموزشی، مشاوره‌ای و قانونی بستر توسعه گردشگری را تقویت می‌کند. بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در بخش مالی، مواردی مانند معافیت از عوارض شهری و کاهش مالیات بر درآمد برای سرمایه‌گذاران در حوزه تغییر کاربری ابنیه تاریخی به مراکز اقامتی، مشمول شدن سرمایه‌گذاران تاسیسات گردشگری در معافیت‌های مالیات بر درآمد و مالیات شرکت‌ها طبق قانون تشویق گردشگری، تخصیص وام‌های کم‌بهره با بازپرداخت ۱۰ ساله، تخصیص اراضی دولتی برای ایجاد مراکز گردشگری، فعالیت صندوق توسعه گردشگری و صندوق تضمین اعتبار برای ارائه وام و تضمین بازپرداخت، مشروط به ارائه طرح توجیهی معتبر، رعایت اصول گردشگری پایدار و ثبت درخواست الکترونیکی و پرداخت هزینه خدمات آب، برق و گاز بر مبنای ارزان‌ترین تعرفه برای کاهش هزینه‌های جاری تاسیسات گردشگری در این دسته هستند.

در حوزه آموزش و مشاوره نیز دفتر توسعه سرمایه‌گذاری گردشگری مشاوره‌های تخصصی برای ارتقای کیفیت تجربه گردشگران ارائه می‌دهد. تصویب قانون تسهیل سرمایه‌گذاری و تخصیص زمین در مناطق مستعد گردشگری با شروط سخت‌گیرانه از جمله حمایت‌های قانونی و اداری در ترکیه برای توسعه زیرساخت‌ها هستند.

مالزی و اعطای وام‌های حلال

دولت مالزی مجموعه‌ای از سیاست‌های مالی، قانونی و آموزشی را برای توسعه تاسیسات گردشگری به‌ویژه در مناطق کمتر توسعه‌یافته به‌کار گرفته است. ارائه معافیت‌ها و کاهش مالیات برای هتل‌ها و اقامتگاه‌ها، اجرای طرح زیرساخت گردشگری توسط بانک توسعه مالزی با هدف اعطای وام‌های کم‌بهره برای توسعه، نوسازی و بهبود زیرساخت‌های اقامتی، تمرکز وزارت گردشگری، هنر و فرهنگ بر توسعه گردشگری روستایی از طریق وام‌های کم‌بهره با بازپرداخت بلندمدت و مهلت تنفس ۳ تا ۵ ساله، تخصیص منابع صندوق زیرساخت گردشگری برای حمایت از پروژه‌های مرتبط با گردشگری مانند امکانات عمومی، حمل‌ونقل و جاذبه‌های گردشگری و اعطای وام‌های حلال توسط موسسه آموزش کارآفرینی برای سرمایه‌گذاران گردشگری حلال از جمله سیاست‌های مالی این کشور برای توسعه تاسیسات گردشگری است.

حمایت‌های قانونی و اداری هم شامل تخصیص بودجه برای استانداردسازی، تعمیر و نگهداری مراکز اقامتی می‌شود. برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی توسط نهادهای دولتی و مرکز گردشگری اسلامی در حوزه مهمان‌نوازی، ارائه خدمات به گردشگران و تربیت راهنمایان گردشگری در بخش حمایت‌های آموزشی و مشاوره‌ای قرار می‌گیرد.

حمایت از طرح‌های بزرگ در مناطق محروم در اسپانیا

بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس حمایت‌های دولت اسپانیا از تاسیسات گردشگری هم شامل حمایت‌های مالی و اعتباری، قانونی و زیرساختی، آموزشی و مشاوره‌ای می‌شود.

تخصیص ۷۲۰ میلیون یورو یارانه سرمایه‌گذاری برای بازسازی و نوسازی مراکز اقامتی، اختصاص ۶۵میلیون یورو وام در سال ۲۰۲۲ برای پروژه‌های گردشگری پایدار و هوشمندسازی خدمات گردشگری، اعطای تخفیف مالیاتی تا سقف ۵۰درصد از هزینه کل پروژه‌ها به سرمایه‌گذاران گردشگری، همراه با معافیت از مالیات بر ارزش افزوده و انتقال مالکیت، اولویت‌دهی به پردازش سریع‌تر درخواست‌های طرح‌های بزرگ در مناطق محروم یا کم‌گردشگر و حمایت ویژه از طرح‌های هوشمندسازی گردشگری در دسته حمایت‌های مالی و اعتباری هستند. حمایت‌های قانونی و زیرساختی اسپانیا برای توسعه تاسیسات گردشگری مواردی مانند تخصیص زمین با حق بهره‌برداری محدود و مشروط، ایجاد سامانه یکپارچه مجوزدهی برای تسهیل فرآیند اداری سرمایه‌گذاران و الزام واحدهای اقامتی و برخی کسب‌و کارهای گردشگری به ثبت و ارسال اطلاعات کامل مسافران با هدف ارتقای امنیت و شفافیت اطلاعاتی را دربرمی‌گیرد.

اجرای برنامه‌ی آنلاین «متخصصین اسپانیا» توسط سازمان رسمی گردشگری برای آموزش فعالان صنعت در زمینه جاذبه‌های فرهنگی، سرمایه‌های گردشگری، میراث طبیعی و گردشگری رویدادها در زمره حمایت‌های آموزشی و مشاوره‌ای قرار می‌گیرد. به علاوه اجرای برنامه ارتقای کیفیت خدمات گردشگری با همکاری سازمان رسمی گردشگری و شهرداری‌ها، شامل آموزش‌های تخصصی، مشاوره، بازدیدهای فنی، ارزیابی‌های دوره‌ای و اعطای گواهینامه کیفیت برای مراکز اقامتی، آژانس‌های گردشگری و مراکز فرهنگی می‌شود.

 سازمان توسعه تجارت و اتاق اصناف ایران با امضای تفاهم‌نامه‌ای همکاری خود را برای تقویت صادرات غیرنفتی و بهره‌گیری از ظرفیت واحدهای کوچک و متوسط آغاز کردند. به گزارش خبرگزاری سازمان توسعه تجارت ایران، سند تفاهم‌نامه همکاری سازمان توسعه تجارت ایران با اتاق اصناف، از سوی محمدعلی دهقان دهنوی رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران و قاسم نوده فراهانی رئیس اتاق اصناف ایران امضا شد. در این مراسم دهقان دهنوی بر نقش اصناف در صحنه‌های اقتصادی کشور تأکید و به تجربه موفق آنها در دوران دفاع مقدس، در تأمین نیازهای مردم و زنده نگه داشتن چراغ اقتصاد اشاره کرد. وی با تأکید بر بازآفرینی نقش اصناف در حوزه صادرات، اضافه کرد: تعداد قابل توجهی از بنگاه‌های کوچک و متوسط در کشور در قالب اصناف فعالیت می‌کنند، و به نظر می‌رسد برای حضور در بازارهای جهانی باید این واحدها در کنار هم قرار بگیرند و با تشکیل خوشه‌ها، کنسرسیوم‌ها یا برندهای مشترک، هم‌افزایی ایجاد کنند. به گفته محمدعلی دهقان دهنوی، در جهان تجربیات موفقی از این الگو وجود دارد و ایران نیز می‌تواند با کمک اصناف چنین راهی را دنبال کند. همچنین شبکه توزیع اصناف بسیار توانمند است و این شبکه می‌تواند در کوتاه‌مدت بازارهای کشورهای همسایه و در بلندمدت دیگر مقاصد صادراتی ایران را پوشش دهد.	
---	--

خلق «ابرمشتري» با هوش مصنوعی

رویه‌های قضایی استفاده می‌کنند. همچنین ۴۵ درصد برای مرور اسناد، ۴۲ درصد برای پیش‌نویس‌نویسی و ۴۶درصد گزارش داده‌اند که ارتباطات کاری در تیم‌هایشان بهبود یافته است. برخلاف تصور رایج، تأثیر هوش مصنوعی فقط به بهروری خلاصه نمی‌شود. برای بسیاری از فعالان حقوقی، این فناوری باعث شده باشاغل معنا و هدفی تازه پیدا کند. در مجموع، به نظر می‌رسد در حالی طرح‌های ناشی از هوش مصنوعی چشم‌گیر است که این فناوری بدون همراهی با اقدامات امنیتی هم‌سطح، می‌تواند سازمان‌ها را در معرض خطرات جدی قرار دهد. اگرچه برخی شرکت‌ها مسیر درست را آغاز کرده‌اند، هنوز بسیاری دیگر باید بپذیرند که در عصر هوش مصنوعی، امنیت باید هم‌پای سرعت پیشرفت حرکت کند نه چند قدم عقب‌تر.

شرکت‌های برتر

البته در میان شرکت‌هایی هستند که توانستند از قابلیت‌های هوش مصنوعی در جهت ارائه راه‌حل‌های نوآورانه حرکت کنند. در همین راستا، مجله نیوزویک برندگان اولین دوره جوایز تأثیر هوش مصنوعی ۲۰۲۵ خود را اعلام کرد و به ۳۸ شرکت در ۱۲ دسته مختلف به خاطر حل مشکلات واقعی با راه‌حل‌های نوآورانه هوش مصنوعی افتخار بخشید. بخش «بهترین فناوری یا سرویس نوآورانه هوش مصنوعی» پنج مشارکت برجسته را معرفی کرد که سهمی فوق‌العاده داشتند. یکی از این شرکت‌ها Ex-Human است که برنده جایزه «تأثیر بر تعامل انسانی با هوش مصنوعی» شد.

شرکت «اکس-هیومن» که توسط آرتیم رودیچف تأسیس شده، همراهان هوش مصنوعی قابل سفارش‌سازی ایجاد می‌کند که برای کاهش تنهایی، به ویژه در میان نسل زد که تقریباً ۸۰درصد آنها اغلب احساس تنهایی می‌کنند، کاربران به درگاه‌های جدید به بعدی برای دقیق‌ه در روز و بیش از ۶۰۰ پیام در هفته را با این شخصیت‌های همدلانه سپری می‌کنند که رودیچف آنها را «هوش مصنوعی کسبل‌کننده نیست» می‌نامد. این پلتفرم پیش‌بینی می‌کند تا سال آینده ۱۰ میلیون کاربر داشته باشد و ۲.۷میلیون دلار سرمایه جذب کرده است. همچنین، شرکت Fair.ai نیز به عنوان برنده جایزه «تأثیر فوق‌العاده در ابزار یا سرویس عمومی هوش مصنوعی» شناخته شد.

این پلتفرم در شرکت «فای‌آی‌آی» ابزارهای رسانه‌ای تولیدی برای تبلیغات، بازاریابی و خرده‌فروشی فراهم می‌کند که هزینه‌ها را کاهش داده و امکان مقیاس‌پذیری خلافتان را فراهم می‌کند. بنیان‌گذاران این شرکت معتقدند که رسانه‌های اجتماعی جبهه بعدی برای محتوای تولید شده توسط هوش مصنوعی خواهند بود. جایزه «شفافیت و مسوولیت‌پذیری هوش مصنوعی» به شرکت «بی‌وای» رسید که یک چارچوب مسوولانه برای هوش مصنوعی مطابق با «قانون هوش مصنوعی اتحادیه اروپا» ساخته است.

شرکت EY با ۴۰۰ هزار کارمند در ۱۵۰ کشور، بر مدیریت پیشگیرانه در یک چشم‌انداز هوش مصنوعی با حرکت سریع تأکید کرد. از دیگر برندگان، شرکت «فاریبو» بود که به خاطر «نوآوری در هوش مصنوعی» مورد تقدیر قرار گرفت و شرکت «اکسون» که به خاطر «بازار یا سرویس تجاری» جایزه گرفت. این برندگان در مجموع، تکامل سریع هوش مصنوعی را نشان می‌دهند که خلاقیت، کاربردی بودن و مسوولیت‌پذیری را به طور متوازن در خود دارد.

روزنامهٔ «مِرازِ اقتصاد» یکشنبه ۲۰ مهر ۱۴۰۴ شماره ۷۷۷ www.marzeghtesad.ir

❖ **پیشنهاد تسریع توقف واردات انرژی از روسیه**

کمیسیون اروپا اعلام کرد که پیشنهاد حذف سریع‌تر واردات انرژی فسیلی از روسیه را ارائه خواهد کرد.

پیشنهاد تسریع توقف واردات انرژی از روسیه به گزارش شانا به نقل از رویترز، کمیسیون اروپا اعلام کرد که به‌زودی پیشنهاد شتاببخشی به روند حذف واردات انرژی از روسیه را ارائه خواهد کرد؛ اقدامی که در پی تماس اورسولا فن در لاین، رئیس کمیسیون اروپا، با دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا و با هدف افزایش فشار اقتصادی بر مسکو انجام شده است.

رئیس کمیسیون اروپا به‌تازگی اعلام کرد که در تماس با رئیس‌جمهوری آمریکا درباره تقویت اقدام‌های مشترک برای اعمال فشار اقتصادی بیشتر بر روسیه گفت‌وگو کرده است.

فن در لاین تصریح کرد: کمیسیون اروپا در حال آماده‌سازی نوزدهمین بسته تحریمی خود است که شامل محدودیت‌هایی در حوزه ارزهای دیجیتال، بانک‌ها و انرژی خواهد بود. اتحادیه اروپا پیش‌تر اعلام کرده بود که قصد دارد تا یکم دی ۱۴۰۶ (ژانویه ۲۰۲۸) به واردات نفت و گاز از روسیه پایان دهد، اما پیشنهاد تازه می‌تواند این جدول زمانی را تسریع کند.

❖

❖ **منشأ اصلی ناترازی بنزین**

دبیرکل انجمن صنفی کارفرمایي صنعت پالایش نفت کشور با تاکید بر نقش راهبردی پالایشگاه‌ها در امنیت انرژی گفت: مصرف بی‌رویه، قاچاق سوخت و ضعف صنعت خودروسازی، منشأ اصلی ناترازی بنزین در کشور است.

به گزارش شانا، ناصر عاشوری با اشاره به اهمیت صنعت پالایش در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و امنیتی کشور تصریح کرد: این صنعت باید حفظ و تقویت شود تا بتواند روی پای خود بایستد.

در جنگ ۱۲ روزه، کارکنان شرکت‌های پالایشگاهی نهایت فداکاری را نشان دادند و با توجه به وجود شرایط بحرانی، نه‌تنها تولید کاهش نیافت، بلکه شاهد افزایش قابل‌توجه تولید بنزین و نفت‌گاز در کشور بودیم.دبیرکل انجمن صنفی کارفرمایي صنعت پالایش نفت کشور با تاکید بر نقش راهبردی این صنعت در امنیت انرژی کشور گفت: با وجود چالش‌های اقتصادی و عمر بالای تأسیسات، صنعت پالایش با تکیه بر نیروی انسانی متخصص به مرز خودکفایی در تولید فراورده‌های نفتی رسیده و حتی در شرایط بحرانی نیز روند تولید، افزایشی بوده است. عاشوری با مقایسه صنعت پالایش ایران با نمونه‌های جهانی افزود: در دنیا برای تعمیرات و عملیات ایمنی از روبات‌ها استفاده می‌شود، اما ما ناچاریم این کارها را با نیروی انسانی انجام دهیم که خطرات را چند برابرمی‌کند، به‌گونه‌ای که در تعمیرات اساسی، گاهی ۵ تا ۵ هزار نفر به‌کار گرفته می‌شوند تا کارهایی که ۲۰ روز طول می‌کشد، در زمان کوتاه‌تری انجام شود. وی با بیان اینکه تولید فراورده‌های نفتی در کشور پایدار است.

سال اخیر تولید روزانه بنزین بیش از ۲ بار شده است که این روند صعودی حاصل تلاش نیروی انسانی متخصص است.

❖

❖ **خوش‌بینی به صعود طلا**

قیمت جهانی طلا در هفته گذشته تحت‌تاثیر تصمیمات مهم بانک‌های مرکزی، به قیمت‌های تاریخی دست یافت و در ادامه در پایان هفته، در قیمت ۲۶۸۴ دلار بر اونس بسته شد. با وجود نزدیکی قیمت این فلز به اوج تاریخی، بسیاری از تحلیلگران همچنان انتظار رشد بیشتر قیمت طلا را دارند و توصیه می‌کنند بخشی از سبدهای سرمایه‌گذاری به فلز زرد اختصاص یابد. با این حال نظرسنجی کینتکو نشان داد که رویکرد برخی تحلیلگران از چشم‌انداز صعودی به خنثی تغییر کرده‌است. قیمت طلا در هفته گذشته از قیمت ۳۷۰۰ دلار بر اونس عبور کرد. این فلز ارزشمند، از ابتدای سال تاکنون بیش از ۴۰ درصد رشد کرده‌است. بااین حال هنوز هیچ تحلیگری این روند صعودی را پایان‌نافته نمی‌داند. بانک فرانکسوی سوئیتزنرال، سهم طلا را در استراتژی سرمایه‌گذاری خود به‌حداکثر ۱۰ درصد رسانده و سرمایه‌گذار مشهوری دالیو نیز توصیه کرده است که سرمایه‌گذاران دست‌کم ۱۰ درصد از پرتفوی خود را به طلا اختصاص دهند. در همین راستا، مایک پلوسون از مورگان استنلی پیشنهاد داده که ۲۰ درصد پرتفوی سرمایه‌گذاران به طور مساوی میان طلا و اوراق خزانه‌داری توزیع شود.

با وجود قیمت‌های نزدیک به رکورد تاریخی، داده‌های شورای جهانی طلا نشان می‌دهد میزان درایی صندوق‌های ETF مبتنی بر طلا هنوز پایین‌تر از اوج سال ۲۰۲۰ است. جذابیت طلا عمدتاً به دلیل افزایش بدهی دولت‌ها و نگرانی از تورم است. کسری بودجه آمریکا در سال جاری دو تریلیون دلار افزایش یافته و بدهی کل این کشور را به بیش از ۳۷ تریلیون دلار رسانده است. اما این مشکل، جهانی است و باعث شده طلا در برابر تمامی ارزهای مهم، از جمله دلار کانادا، پوند، یورو، ین و دلار استرالیا، به بیشترین قیمت خود در تمام دوران‌ها دست یابد.

سرمایه‌گذاران علاوه بر نگرانی درباره بدهی و تورم، به دنبال جایگزین‌هایی برای دلار آمریکا هستند، چراکه استقلال سیاست پولی فدرال‌رزرو زیر سوال رفته است. هرچند برنامه کاهش نرخ بهره فدرال‌رزرو ملایم است، اما برخی تحلیلگران معتقدند در سال ۲۰۲۶ و با انتصاب‌های جدید ترامپ ممکن است کاهش‌های تهاجمی‌تر رخ دهد. در این راستا، مخالف یکی از اعضای منصوب‌شده توسط ترامپ در نشست اخیر، که خواستار کاهش نرخ واحد درصدی بود، نشانه‌ای از این رویکرد است. تحلیلگران پیش‌بینی می‌کنند.

❖ **اقتصاد دود: بر آورد چهار دهه زیان انباشته**

برای درک عمق فاجعه گازسوزی، باید زیان اعداد را به کار گرفت. بر اساس داده‌های بانک جهانی، حجم گازسوزی روزانه در ایران بین ۴۰ تا ۵۵میلیون مترمکعب در نوسان است. این حجم تقریباً معادل کل مصرف گاز طبیعی کلان‌شهری مانند تهران است و در برخی سال‌ها از کل حجم صادرات گاز کشور نیز فراتر رفته است. این یک تناقض استراتژیک تلخ است: کشوری که در فصول سرد با ناترازی شدید گاز مواجه می‌شود، همزمان ثروتی معادل مصرف یک پایتخت ۹میلیونی را در آسمان می‌سوزاند. جدول یک، با استفاده از داده‌های بانک جهانی برای حجم گازسوزی و قیمت‌های متوسط سالانه گاز درهاب هنری (Henry Hub) به‌عنوان یک شاخص معتبر جهانی، ابعاد مالی این فرصت‌سوزی را به تصویر می‌کشد. تحلیل داده‌های جدول فوق تصویری تکان‌دهنده را آشکار می‌سازد. مجموع زیان اقتصادی تنها در سال‌های منتخب این جدول، به بیش از ۱۷میلیارد دلار می‌رسد. اگر این روند را به کل چهار دهه گذشته تعمیم دهیم، با رقمی نجومی مواجه خواهیم شد که می‌توانست بخش قابل‌توجهی از کسری بودجه‌های سالانه دولت را پوشش دهد.

❖ **تحریم، سوء مدیریت یا ضعف فنی؟**

چرا ایران در مهار این هدررفت بزرگ ناکام مانده است؟ درحالی‌که تحریم‌ها همواره به‌عنوان متهم ردیف اول معرفی می‌شوند، شواهد نشان می‌دهد که مشکلات ساختاری داخلی نقشی به مراتب مخرب‌تر ایفا کرده‌اند.

۱. دیوار تحریم‌ها: شکی نیست که تحریم‌ها دسترسی ایران به سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، تأمین مالی (فاینانس) بین‌المللی و فناوری‌های پیشرفته (مانند کمپرسورهای پیچیده) را مسدود کرده و باعث تأخیر و افزایش هزینه پروژه‌ها شده‌اند.

۲. مرداب داخلی؛ فراتر از تحریم: مشکلات داخلی به مثابه یک «ضرب فزاینده تحریم» عمل کرده‌اند. مهم‌ترین این موانع عبارتند از:

مدل‌های قراردادی و قیمت‌گذاری دستوری: بزرگ‌ترین مانع مشارکت بخش خصوصی، غیراقتصادی بودن پروژه‌هاست. شرکت ملی نفت، قیمت خوراک گاز و محصولات خروجی را به صورت دستوری و پایین‌تر از نرخ‌های جهانی تعیین می‌کند. این سیاست، حاشیه سود پروژه‌ها را از بین برده و انگیزه سرمایه‌گذاری را نابود می‌کند. بوروکراسی و ناهماهنگی نهادهی: فرآیندهای طولانی کسب مجوز، عدم هماهنگی میان شرکت‌های ملی نفت، گاز و پتروشیمی و وجود انحصارهای دولتی، فضای پرریسک و غیرقابل پیش‌بینی برای بخش خصوصی ایجاد کرده است.

اولویت‌بندی استراتژیک غلط: در فرهنگ سازمانی وزارت نفت، موفقیت مدیران همواره با «افزایش تولید نفت خام» سنجیده شده است. این تمرکز تکبعدی باعث شده تا مدیریت گازهای همراه و پروژه‌های زیست‌محیطی همواره در اولویت‌های بعدی قرار گیرند.

نکته کلیدی در این تحلیل، مقایسه هزینه-فایده است. بر اساس برآوردهای رسمی، سرمایه‌گذاری کل مورد نیاز برای مهار تقریباً تمام گازهای مشعل کشور، رقمی در حدود ۵میلیارد دلار است. وقتی این عدد در کنار زیان اقتصادی سالانه (که در سال‌های اخیر بین ۲ تا ۴میلیارد دلار در نوسان بوده) قرار می‌گیرد، عمق ناکارآمدی مدیریتی آشکارتر می‌شود. به عبارت دیگر، کل سرمایه‌گذاری لازم برای حل این معضل تاریخی، در کمتر از دو تا سه سال از محل جلوگیری از همین هدررفت، بازگشت داده می‌شود.

پروژه‌های جمع‌آوری گاز مشعل

- پیدیلند: نماد امید و فرسایش‌ناپاییشگاه گاز پیدیلند خلیج فارس بزرگ‌ترین پروژه ایران در این زمینه است. این ابرپروژه که مسیره آن در سال ۱۳۸۲ اخذ شد، به دلیل تحریم‌ها و مشکلات تأمین مالی، برای بیش از یک دهه تقریباً متوقف ماند. سرانجام در بهمن ۱۳۹۹، پس از ۱۷ سال، به بهره‌برداری رسید. این پالایشگاه با ظرفیت فراوری روزانه ۵۶۶میلیون مترمکعب گاز، یک دست‌اندر‌فنی بزرگ در شرایط تحریم است، اما تاخیر ۱۷ ساله آن به معنای سوزانده شدن صداهمیلیارد مترمکعب گاز و از دست رفتن دهه‌میلیارد دلار درآمد است.
- کارخانه‌های NGL و طرح‌های دیگر:علاوه بر پیدیلند، چند پروژه مهم دیگر نیز در سال‌های اخیر با هدف جمع‌آوری گازهای مشعل تعریف شده‌اند. وضعیت این پروژه‌ها در جدول ۲ خلاصه شده است.

❖ **مرئیهای برای زمان سوخته**

و اینجا، در پایان این تحلیل، سخن گفتن از «راهِکار» عبث به نظر می‌رسد. راهکارها، آن فرمول‌های شیک اقتصادی و فنی، سال‌هاست که بر کاغذها نوشته شده، در جلسات تکرار شده و در نهایت، در غبار فراموشی بایگانی شده‌اند. حقیقت تلخ آن است که این مساله دیگر یک معادله مهندسی با یک چالش مدیریتی نیست؛ این یک تقدیر خودساخته است که بر جغرافیای ما سایه افکنده. در دشت‌های جنوب، اسکلت‌های فلزی پروژه‌ها زیر آفتاب سوزان ایستاده‌اند؛ یادمان‌هایی از رویاهایی که قرار بود این شعله‌های سرکش را رام کنند. پیمانکاران، چه قوی و چه ضعیف، در این برزخ انتظار دست و پا می‌زنند؛ چشم‌دوخته به تزریق پولی که یا هرگز نمی‌رسد، یا انقدر قطره‌چکانی است که تنها عطش ماشین‌آلات را بیشتر می‌کند.

اینجا همه در یک تقدیر مشترک شریک‌اند: توقف. پروژه‌ها رسماً «در جریان» هستند، اما این جریان، نه رودخانه‌ای خروشان، که مردابی راکد است که هر آمیدی را در خود فرو می‌برد. حلقه تحریم، گلوئی اقتصاد را می‌فشارد و خزانه خالی، توان هر جهشی را گرفته است. در این میان، آنچه بی‌رحمانه می‌سوزد و از دست می‌رود، فراتر از دلارهایی است که در جداول محاسبه کردیم. گوهری گرانبهاتر در این آتش می‌گدازد: زمان. پولی که امروز می‌سوزد، شاید فردا بازگردد؛ اما دهه‌هایی که سوخت، سال‌هایی که به دود تبدیل شد فرصت‌هایی که خاکستر شدند، هرگز باز نخواهند گشت.

وزیر نفت از تدابیر بسیار خوب وزارت نفت برای تأمین سوخت زمستانی خبر داد و گفت: سطح ذخایر سوخت مایع نیروگاهی تا ۲۵ مراد امسال حدوداً ۶۰درصد نسبت به پارسل بیشتر است. به گزارش شانا، محسن پاک‌نژاد در گفت‌وگویی با بیان اینکه بخش عمده گاز طبیعی در زمستان در بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء مصرف می‌شود، تأکید کرد: سوخت مورد نیاز نیروگاه‌ا با سوخت مایع جبران شود.

وی با اشاره به تدابیر بسیار خوبی که در وزارت نفت اندیشیده شده است، تصریح کرد: ذخایر سوخت مایع نیروگاهی تا ۲۵ مراد امسال حدوداً ۶۰درصد نسبت به پارسل بیشتر است. زمستان گذشته کمبود ذخیره سوخت مایع در نیروگاه‌ها نگرانی‌های زیادی در خصوص پایداری شبکه‌های انرژی کشور به وجود آورد. گفته می‌شد که این شرایط به دلیل مصرف بیش از حد سوخت مایع در تابستان شکل گرفته بود. نیروگاه‌هایی که امکان مصرف سوخت مایع دارند در تابستان سال گذشته سوخت عمدتاً گازوئیل خود را مصرف کرده بودند و در زمستان با مشکل مواجه شدند. این موضوع به عواملی چون کاهش عرضه گاز در فصول گرم و افت تحویل سوخت مایع به آنها مرتبط داده می‌شد.

بازگشت به عقب در عوارض ستانی

❖ **رجوع به روش سنتی**

اجرای طرح عوارض الکترونیک بدون بسترهای حمایتی لازم، از ابتدا محکوم به شکست بود. شرکت‌های خصوصی از همان سال ۱۳۹۱ هشدار داده بودند که بدون ضوابط حمایتی، این طرح دوام نخواهد آورد. اکنون نیز بسیاری از آزادارها دوباره به اخذ دستی عوارض بازگشته‌اند.

دبیر کمیته شرکت‌های سرمایه‌گذار آزادارهی با اعلام این مطلب تأکید کرد: هم‌اکنون از ۳۴ آزاداره دارای قابلیت اخذ عوارض، تنها ۲۵ محور به‌طور کامل و پنج محور به‌صورت ناقص، الکترونیکی هستند. چهار محور نیز همچنان عوارض دستی اخذ می‌کنند. البته گلهای از سرمایه‌گذارانی مانند قرارگاه که در سه محور آزادارهی و بنیاد مستضعفان که در منطقه یک آزاداره شمال عوارض را به صورت دستی اخذ می‌کنند نداشته و حق را به آنها می‌دهیم.

خاتمه گفت: اعتقاد دارم بخش خصوصی توان و اراده لازم در دفاع حقوق خود را نداشته و از طرف وزارت راه و شهرسازی که طرف قرارداد است، مورد حمایت لازم قرار نگرفته است. البته چند محور آزادارهی دوباره مبادرت به اخذ دستی عوارض کرده و با در حال تجهیز خود برای این امر هستند.

بر اساس گزارش شرکت ساخت و توسعه زیربنایهای حمل‌ونقل کشور که متولی طرح عوارض الکترونیک آزادارهی است، تا پایان ماه گذشته جمعاً ۱۰۸۰۰میلیارد تومان عوارض آزادارهی به صورت الکترونیک شناسایی شده که معادل ۳۴۰۰میلیارد تومان آن وصول نشده و جزء مطالبات شرکت‌های آزادارهی است.

خدایار خاشع، دبیر کمیته شرکت‌های سرمایه‌گذار در آزادارها با اعلام این مطلب، به «دنیای اقتصاد» گفت: مطابق آخرین گزارش با وجود اینکه میزان شناسایی عوارض آزادارها در سه‌ماه اول امسال رشد داشته، اما میزان وصول آن کاهش یافته است.

وی افزود: پیش‌بینی می‌شود با توجه به حذف جرایم پلکانی و عدم حمایت شرکت‌های بیمه‌گر، این روند کاهشی تشدید شود؛ زیرا در شرایطی که بانک‌ها به سپرده‌های بلندمدت بانکی سودهای سالانه به صورت ماه‌شمار بیش از سه درصد در ماه، معادل ۳۵درصد سالانه پرداخت می‌کنند، مقرر است به عوارض پرداخت نشده حتی اگر مشمول جریمه تأخیر شود، بعد از یکماه معادل سود سپرده بانکی به صورت سالانه مشمول حدود ۲۰ درصد جریمه شود و از این رو قطعاً سهم عوارض وصولی از کل عوارض ثبت شده، کاهش خواهد بود؛ مگر اینکه مقررات دیگری برای تسریع در این امر اعمال شود.

به گفته خاشع، حذف جرایم پلکانی و عدم همکاری بیمه‌ها و پلیس راهور در پشتیبانی از اجرای طرح، موجب کاهش وصولی عوارض در سال جاری شده است. او پیش‌بینی کرد با ادامه این روند، نرخ وصولی‌ها همچنان کاهش یابد.

گازهایی که می‌سوزند

❖ **لیلا جلیلوند – در آسمان مناطق نفت‌خیز ایران، شعله‌هایی می‌رقصند که نماد یک تراژدی ملی چهل ساله هستند: سوزاندن روزانه ده‌میلیون متر مکعب گاز طبیعی که می‌توانست چرخ صنعت را بگرداند**

در آسمان مناطق نفت‌خیز ایران، شعله‌هایی می‌قصد که نماد یک تراژدی ملی چهل‌ساله هستند: سوزاندن روزانه دهه‌میلیون مترمکعب گاز طبیعی که می‌توانست چرخ صنعت را بگرداند، خانه‌ها را گرم و میلیاردها دلار به خزانه کشور واریز کند. این گزارش، روایتی تحلیلی از این فرصت‌سوزی تاریخی است؛ داستانی از پروژه‌هایی مانند پیدیلند که با تاخیرهای طولانی متولد شدند و ریشه‌های ناکامی‌ای که عمیق‌تر از تحریم‌ها، در سوءمدیریت داخلی و سیاست‌گذاری‌های ناکارآمد نهفته است. شعله‌های همیشه‌روشن بر فراز تأسیسات نفتی جنوب ایران، تصویری آشنا اما دردناک است. این شعل‌ها که در نگاه اول نمادی از تولید انرژی به نظر می‌روند، در واقع دودکش‌های عظیمی هستند که ثروت ملی را به آلاینه‌دهای سمی تبدیل می‌کنند. گازهایی که می‌سوزند

پدیده گازسوزی یا فلرینگ (Flaring)، یعنی سوزاندن گازهای همراه نفت، در ایران به یک بحران مزمن و عادی‌شده تبدیل شده است. مشکل گازسوزی در ایران یک مساله صرفاً فنی نیست، بلکه یک «عارض سیستمی» است که از تلاقی تحریم‌های بین‌المللی، ناکارآمدی مدیریتی، بوروکراسی فلج‌کننده و مدل‌های اقتصادی شکست‌خورده نشأت می‌گیرد. گزارش‌های معتبر بین‌المللی، از جمله گزارش «دیاب جهانی گازسوزی» بانک جهانی، به طور مداوم ایران را در کنار روسیه و عراق، به‌عنوان یکی از سه کشور اول جهان در حجم گازهای مشعل معرفی می‌کنند. این جایگاه، ابعاد این هدررفت عظیم را بیش از پیش نمایان می‌سازد.

❖ **از برنامه‌های توسعه تا امروز**

ریشه‌های مشعل‌سوزی در ایران به دهه‌های پس از انقلاب بازمی‌گردد. در آن دوران، اولویت اصلی کشور بازسازی زیرساخت‌ها و تمرکز بر افزایش تولید نفت خام بود. در این پارادایم، گازهای همراه نفت نه یک منبع ارزشمند، بلکه یک محصول جانبی مزاحم تلقی می‌شد. این بی‌توجهی استراتژیک در اسناد بالادستی کشور نیز قابل ردیابی است. گزارش‌های مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهند که چگونه اهداف تعیین‌شده برای جمع‌آوری گازهای مشعل در برنامه‌های توسعه متوالی، یکی پس از دیگری با شکست مواجه شده‌اند. اوج این ناکامی در برنامه ششم توسعه (۱۴۰۰-۱۳۹۶) رقم خورد. درحالی‌که دولت مکلف شده بود تا پایان این برنامه، ۹۰ درصد از گازهای مشعل را جمع‌آوری کند، گزارش‌های نظارتی حاکی از آن است که عملکرد واقعی تنها حدود ۵درصد بوده است. این شکاف عمیق، نشان‌دهنده یک سیستم سیاست‌گذاری و اجرایی از هم گسیخته است.

❖ **افزایش ۶۰درصدی ذخایر سوخت مایع نیروگاهی**

سرمایه‌گذاران آزادارهی می‌گویند بیش از ۳۴۰۰میلیارد تومان از عوارض ثبت شده، توسط شرکت‌های مربوطه وصول نشده و دولت نیز برخلاف تعهدات، افزایش سالانه نرخ عوارض را ابلاغ نکرده است. شرکت‌های سرمایه‌گذار آزادارهی اعلام کرده‌اند که با این وضعیت، قادر به ادامه این طرح نبوده و برخی نیز مبادرت به اخذ عوارض دستی کرده‌اند. سیستم‌های سنتی اخذ عوارض عبور راه‌ها، پل‌ها و تونل‌ها که در جهان متداول بوده دچار مشکلات عدیده‌ای نظیر ایجاد صف و اتلاف وقت رانندگان، خرابی رویه‌های راه در محل توقف اخذ عوارض و همین‌طور امکان افزایش تصادف و آلودگی هوا بود.

اولین نظریه‌ای که برای حل این مشکل مطرح شد، متعلق به ویلیام بکری، برنده جایزه نوبل اقتصاد در سال ۱۹۵۹ بود. ایده از این قرار بود که خودروها به دستگاه کوچک الکترونیک (ترنسپوندر) مجهز شوند که با فرستادن سیگنال به آنتن‌های جاده نیاز به توقف نباشد. این ایده اولین بار در سال ۱۹۷۵ در کشور سنگاپور و در سال ۱۹۸۶ در نروژ اجرا و سپس در سایر کشورهای جهان متداول شد.

در ایران ابتدا این ایده در تابستان ۱۳۹۱ با عنوان پروژه اخذ عوارض الکترونیک (ETC) توسط یک شرکت فناوری اطلاعات متعلق به بانک عامل بخش مسکن در سه آزاداره تهران – پردیس، تهران – قم و اهواز – بندر امام خمینی(ره) کلید خورد؛ اما مورد استقبال شرکت‌های سرمایه‌گذار آزادارهی قرار نگرفت.

اجرای هر روشی نیاز به قوانین حمایتی و بستر لازم دارد و به همین دلیل این طرح عملاً توسعه پیدا نکرد؛ تا اینکه با انتشار یک فراخوان در اردیبهشت ۱۳۹۶ توسط شرکت توسعه زیربنایهای حمل‌ونقل کشور برای الکترونیکی کردن پرداخت عوارض آزادارها، مرحله دوم الکترونیک‌شدن عوارض‌ها کلید خورد و منجر به عقد قرارداد و تأسیس شرکت سامانه پرداخت‌های نوین در آزادارهای کشور (سپندار) شد. از دی‌ماه تا اسفند سال ۱۳۹۷ چهار آزاداره در اختیار دولت شامل تهران– قم، کرج – قزوین، تهران– ساوه و قزوین – زنجان و سپس در مراحل بعدی ۲۱ آزاداره دیگر به این طرح پیوستند.

❖ **طلب سه همتی شرکت‌های آزادارهی**

بر اساس گزارش شرکت ساخت و توسعه زیربنایهای حمل‌ونقل کشور که متولی طرح عوارض الکترونیک آزادارهی است، تا پایان ماه گذشته جمعاً ۱۰۸۰۰میلیارد تومان عوارض آزادارهی به صورت الکترونیک شناسایی شده که معادل ۳۴۰۰میلیارد تومان آن وصول نشده و جزء مطالبات شرکت‌های آزادارهی است.

خدایار خاشع، دبیر کمیته شرکت‌های سرمایه‌گذار در آزادارها با اعلام این مطلب، به «دنیای اقتصاد» گفت: مطابق آخرین گزارش با وجود اینکه میزان شناسایی عوارض آزادارها در سه‌ماه اول امسال رشد داشته، اما میزان وصول آن کاهش یافته است.

وی افزود: پیش‌بینی می‌شود با توجه به حذف جرایم پلکانی و عدم حمایت شرکت‌های بیمه‌گر، این روند کاهشی تشدید شود؛ زیرا در شرایطی که بانک‌ها به سپرده‌های بلندمدت بانکی سودهای سالانه به صورت ماه‌شمار بیش از سه درصد در ماه، معادل ۳۵درصد سالانه پرداخت می‌کنند، مقرر است به عوارض پرداخت نشده حتی اگر مشمول جریمه تأخیر شود، بعد از یکماه معادل سود سپرده بانکی به صورت سالانه مشمول حدود ۲۰ درصد جریمه شود و از این رو قطعاً سهم عوارض وصولی از کل عوارض ثبت شده، کاهش خواهد بود؛ مگر اینکه مقررات دیگری برای تسریع در این امر اعمال شود.

به گفته خاشع، حذف جرایم پلکانی و عدم همکاری بیمه‌ها و پلیس راهور در پشتیبانی از اجرای طرح، موجب کاهش وصولی عوارض در سال جاری شده است. او پیش‌بینی کرد با ادامه این روند، نرخ وصولی‌ها همچنان کاهش یابد.

❖ تکلیف تأیید صلاحیت گنج‌زاده امروز مشخص می‌شود

بعد از مدتها بالاتکلیفی سرانجام امروز تکلیف سرمربی جدید تیم ملی کاراته مردان مشخص می‌شود. در شرایطی که چند روز پیش کمیته فنی فدراسیون گنج‌زاده و مهدی‌زاده را به عنوان کادرفنی جدید معرفی کرد، حالا هنوز اعلام‌های لازم از مراجع بالادستی صادر نشده است تا همچنان تیم ملی مردان بالاتکلیف باشد. در چنین شرایطی مازیار فریدخمایی مدیرسازمان تیم‌های ملی در گفت‌وگو با ایران ورزشی تأکید می‌کند که امروز به احتمال زیاد تکلیف تأیید صلاحیت و سرمربیگری گنج‌زاده مشخص خواهد شد.

این همه تعلل در اعلام رسمی کادرفنی تیم ملی کاراته برای چیست؟

پگاه زنگنه و لاله صمدی در تیم ملی بانوان ایقا شدند و از دیروز اردوی دختران در کرمانشاه با هدف مسابقات جهانی و بازی‌های کشورهای اسلامی شروع شد. همچنین تیم امید هم به آنها اضافه شده و تمرینات خود را دنبال می‌کنند. *تیم ملی مردان چطور؟

اردوی مردان هم از امشب در آکادمی ملی المپیک شروع می‌شود. همان‌طور که می‌دانید سجاد گنج‌زاده و امیر مهدی‌زاده توسط کمیته فنی تأیید شده‌اند و طبق برنامه‌ریزی از امشب اردوها شروع خواهد شد.

بدون اعلام رسمی کادرفنی جدید، اردوها

شروع می‌شود؟!

انتخاب و اعلام سرمربی تیم ملی به همین راحتی نیست و پروسه خاص خود را دارد. استخدام‌های لازم از طریق مراجع بالادستی باید انجام شده و گنج‌زاده تأیید صلاحیت شود تا بتواند کار خود را شروع کند. پروسه استعلام زمانبر است و به احتمال زیاد امروز صبح نتیجه مشخص خواهد شد.

پس امروز صبح تکلیف تأیید صلاحیت گنج‌زاده مشخص خواهد شد؟

بعد از بازگشت تیم ملی از مسابقات ازبکستان حدوداً ۲۱ ماهی است که تیم ملی اردو نداشته است و در شرایطی که مسابقات جهانی مصر در پیش است، این موضوع ممکن است به کاراته کاه‌ا صدمه بزند و به همین دلیل حتی اگر تأیید صلاحیت تا امروز صبح هم مشخص نشود، اردوهای تیم ملی با مربیان شروع خواهد شد تا تکلیف سرمربی مشخص شود.

بهرتر نبود با شهرام هروی که ده سالی سابقه هدایت تیم ملی را داشته و افتخارات زیادی کسب کرده، بهتر برخورد و خداحافظی شود؟ هروی از سرمربیان تاریخ‌ساز و موفق کاراته ایران است اما فدراسیون جدید بر اساس اهداف خود تصمیم به تغییر گرفته است. هروی کنار گذاشته نشده است، قرارداد او تا پایان مسابقات ازبکستان بود و مدت‌هاست به پایان رسیده است. فدراسیون جدید هم این اختیار را دارد که با هرکسی تمایل دارد همکاری کند. هروی از مربیان مطرح آسیا و جهان است اما فدراسیون جدید تزریق خون تازه و همکاری با کادری جدید را در برنامه دارد.

از هروی در سمت مدیرفنی استفاده خواهد شد؟

تصمیم داشتیم با شروع اردوها از تجربیات ایشان استفاده کنیم این موضوع هم منوط به عقد قرارداد جدید است که تا این لحظه هیچ چیزی در این زمینه رسمی نشده است.

❖ دربی باز هم خارج از تهران؟

میزبانی ورزشگاه تختی تهران از دیدار چادرملو و پرسپولیس به میزبانی نماینده استان بزد که همچنان ورزشگاه اختصاصی‌اش برای رقابت‌های

لیگ برتر آماده نشده، مسائل زیادی را در خصوص شرایط این ورزشگاه روشن کرد. حالا بیش از هر زمان دیگری متوجه این موضوع هستیم که چرا باشگاه‌های استقلال و پرسپولیس، تمایلی به میزبانی در این ورزشگاه ندارند و چرا اصرار مدیران مبنی بر میزبانی این دو تیم در این ورزشگاه، با مخالفت جدی از سوی سرخابی‌های پایتخت روبه‌رو شده است. مسأله اول در خصوص میزبانی ورزشگاه تختی در دیدار پرسپولیس و چادرملو که تمام حاضران در ورزشگاه، مسئولان برگزاری و البته خبرنگاران از آن شاکي بودند، ی‌نظمی‌این

ورزشگاه بود. حضور افراد متفرقه در کنار زمین و عدم جلوگیری از حضور این افراد با توجه به شرایط نامناسب مساعد آئینتی، ورزشگاه تختی، باعث حضور برخی از عوامل ناشناس در کنار زمین و حتی داخل زمین شده بود.

فنس‌های غیر استاندارد و مسائل ایمنی نه‌چندان حرفه‌ای در ورزشگاه تختی که دست هواداران را برای ورود به زمین از نقاط مختلف باز می‌گذار، باعث می‌شود تا ورزشگاه متفرقه در کنار زمین میزبانی از مسابقاتی را نداشته باشد که با حضور تیم‌های پرهوادار مثل استقلال و پرسپولیس برگزار می‌شود. البته باید به این نکته تأکید داشت که این مشکلات کار را برای نظارین و عوامل برگزاری این مسابقه نیز دشوار کرده بود و به نظر می‌رسد مشکلات از جای دیگری بوده و مسئولان ورزشگاه باید تمهیداتی می‌اندیشیدند. پس از مسابقه نیز شاهد این‌ها نبودیم. توجه به قطعی برق ورزشگاه در زمان نشست خبری سرمربیان دو تیم بودیم.

با این وجود آنچه مسلم است اینکه پرسپولیس هاشمیان هنوز تیم خوبی نیست و اشکالاتی که در ساختار و کیفیت بازی تیم وجود داشت همچنان وجود دارد و مانع از رسیدن به نتیجه مطلوب می‌شود. پرسپولیس خوب و کافی حمله نمی‌کند، به اندازه لازم حریفش را تحت فشار قرار نمی‌دهد، در فاز حمله فاقد کیفیت و برندگی لازم است، خلاقیت همچنان دوز پایینی در این تیم دارد و به‌صورت کلی این تیم با تیمی که بوی قهرمانی بدهد یا نزدیک به فلسفه تهاجمی و ذاتی باشگاه باشد فاصله زیادی دارد.

پرسپولیس خوب نیست و این خوب نبودن را فریاد می‌زند تا جایی که توجه‌هایی مثل زمین خراب، میزبانی نکردن در ورزشگاه آزادی یا مسائلی از این دست هم تحت‌الشعاع قرار می‌گیرد.

با این وجود باید در نظر داشت از چهار بازی پرسپولیس سه مسابقه تحت شرایطی خاص برگزار شده که می‌توان بخشی از افت تیم یا مشکلاتی که در کیفیت بازی پرسپولیس وجود داشته را به این مسائل ربط داد. هفته اول کارت بازی تعداد زیادی از بازیکنان صادر نشد و تیم بشدت ناقص و نصف نیمکت هم خالی بود. هفته سوم تیمی از تیم برای مدتی طولانی از تمرینات فاصله گرفته بودند و بعد از فیفادی‌ها برگشتند که دو تا از آنها هم مصدوم بودند ضمن اینکه محرومیت افشین پیروانی هم حاشیه‌های زیادی به وجود آورد و به هر حال مشکل‌ساز شد.

هفته چهارم هم تیم در یک زمین بشدت ناهموار بازی کرد که ریتم بازی در آن اصلاً شکل نمی‌گرفت

و در چنین شرایطی سخت بود که پرسپولیس حتی فوتبال نصف‌ونیمه خودش را ارائه دهد.

در واقع از چهار بازی برگزار شده سه مسابقه تحت شرایط و مشکلات خاصی برگزار شده و تنها مسابقه‌ای که مشکلات عجیب و غریب دامن پرسپولیس را نگرفت همان بازی دشوار مقابل سپاهان بود که البته با خوش‌شانسی تنها بر تیم هاشمیان را رقم زد.

به هر حال اگر دنبال نقد تیم هاشمیان و عملکردش در این چهار مسابقه باشید مجبورید این نکات و این واقعیت‌ها را در نظر بگیرید که سه تساوی پرسپولیس تحت تأثیر شرایطی ویژه اتفاق افتاده و هیچ چیز نرمال نبوده است اما به هر حال هاشمیان باید آماده انتقادهای تند، شعار و حتی پرتاب اشیا باشد.

قهرمانی‌ها و موفقیت‌های ده اخیر پرسپولیس کاری کرده که هواداران این تیم بشدت پرتوقع شده و حجم کاسه صبرشان هم بسیار محدود شده است به‌طوری‌که بعد از هفته چهارم در حالی که سایر رقبا هم شرایط خوبی ندارند رسماً به سرمربی و بازیکنان حمله کرده و یکی را بی‌غیرت خطاب کرده و از دیگری خواستار حیا کردن و رها کردن می‌شوند!

یادمان نرفته همین هواداران حتی به یحیی گل‌محمدی که چهار سال طلایی را در این باشگاه رقم زد و رفت بی‌احترامی کردند و به‌خاطر حذف از مرحله گروهی لیگ قهرمانان آن هم دو سال بعد از فینالیست شدن در شرایطی استثنایی به طرف او بطری پرتاب کرده و خواستار اخراجش شدند!

واقعیت اینکه برخورد هاشمیان با شعارها منطقی و درست بود چه آنکه اگر قرار بود او هم خشمگین شود و چیزی بگوید که خشم هواداران بیشتر شود عرصه را برای خودش تنگ‌تر می‌کرد اما این برخورد درست هم شرایط را برای او بهتر نخواهد کرد و فقط بردن و بردن و بردن در هر مسابقه و مقابل هر حریفی وضعیت را به مرور برایش بهتر می‌کند.

پرسپولیس دو هفته متوالی در خانه‌ای که البته خیلی هم خانه نیست باید مقابل ملوان و گل‌گهر به میدان برود شاید با پیروزی در این دو مسابقه شرایط تا حدودی تغییر کرده و هاشمیان تا نیم‌فصل برای خودش و تیمش زمان بخرد. او تأکید دارد چنانچه هواداران بردباری کنند و زمان بدهند پرسپولیس وضعیت بهتری پیدا خواهد کرد که شاید با توجه به شرایط ویژه سه مسابقه‌ای که به آن اشاره کردیم خواسته زیادی هم نباشد.در واقع اگر قبل از دو بازی آینده دوباره اتفاقات عجیبی برای پرسپولیس رخ ندهد و همه چیز عادی پیش برود (اینجا بازی در ورزشگاه شهرقدس را با تمام مشکلاتش دیگر باید یک امر عادی و روتین در نظر بگیریم) همه باید منتظر پیروزی و افتادن در مسیر درست و رسیدن به ساحل آرامش باشیم که اگر این‌گونه نشد یعنی هاشمیان و کادرش یا هنوز بی به مشکلات فنی تیم خود نبرده‌اند یا در حل آنها عاجز و درمانده‌اند.

خسرو حیدری، مربی استقلال، درباره شرایط تیم پس از شکست مقابل الوصل گفت: «سعی کردیم در این چند روز تمرینات تیم را به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنیم که بازیکنان از لحاظ روحی و روانی به شرایط مطلوب برگردند. در بازی با الوصل هیچ بازیکنی در اندازه خودش نبود و از سطح واقعی خود فاصله داشت، اما این مسأله طبیعی است؛ همه بازیکنان روزهای بد دارند و نباید یک بازی را مبنای قضاوت کل تیم قرار داد.»او ادامه داد: «به هواداران عزیز استقلال می‌گویم که نتیجه بازی با الوصل را خیلی زود جبران خواهیم کرد و تیم ما توانایی لازم برای بازگشت به مسیر موفقیت را دارد.»حیدری درباره شایعات مربوط به اردوی کیش و تأثیر آن بر عملکرد تیم توضیح داد: «در کیش هیچ بازیکنی حق نداشت از اردو خارج شود و همه بازیکنان در کنار هم تمرین کردند. هیچ مشکلی در اردو وجود نداشت و باخت ما به الوصل هیچ ربطی به اردو نداشت. ساینپتو به نظم خیلی اهمیت می‌دهد و همواره روی رعایت برنامه‌ها و انضباط تیمی تأکید دارد.» او درباره انتقادات و حاشیه‌های پیرامون ترکیب تیم نیز گفت: «اینکه می‌گویند استقلال دو سفته داخلی و خارجی شده، اصلاً درست نیست. در زمین بازی همه بازیکنان با هم کار می‌کنند و اسم‌ها روی کاغذ ملاک نیستند. متأسفانه رسانه‌ها و بعضی افراد استقلال را کوچک کرده‌اند و وقتی ۲ یا ۳ بازیکن خارجی به تیم اضافه می‌شوند، می‌گویند که تیم کپکشان‌ی شده، در حالی که این بازیکنان بخشی از پازل تیم هستند و همه با هم کار می‌کنیم.»

گذر دو ایده‌پرداز از تیکی تاکا به عملگرایی

حساس‌ترین مسابقه این هفته لیگ برتر انگلیس بی‌تردید تقابل ام‌روز دو مدعی بزرگ قهرمانی در ورزشگاه امارات خواهد بود؛ جایی که آرسنال پس از کسب سه پیروزی و یک شکست و تنها یک گل خورده در چهار مسابقه، به‌مصاف منچس‌ترسیتی می‌رود که با دو پیروزی متوالی برابر منچس‌تریونایتد و ناپولی، نتایج نه‌چندان خوب ابتدای فصل را به فراموشی سپرده است. اصرار روی فوتبال مالکانه شناخته می‌شدند، در این فصل برای کسب امتیاز از بازی‌های سخت ابتدایی، رویکردی عملگرایانه و مبتنی بر سخت

نتیجه را از خود نشان داده‌اند و حتی مشکلی با دفاع فشرده در یک‌سوم دفاعی خودی ندارند. اگر شرایط بازی مانند برتری پنج بر یک آرسنال مقابل سیتی در فصل گذشته باشد، شاهد بازی مالکانه و مسلط توپچی‌ها خواهیم بود اما این رقابت می‌تواند با شرایط متفاوتی دنبال شود. در ادامه، پنج نکته کلیدی و آماری پیش از این مسابقه را با یکدیگر مرور می‌کنیم.

یک سال پس از مصدومیت سنگین او در جدال با همین آرسنال، رودری به میادین بازگشته اما به نظر می‌رسد آن صلابت و سرعت همیشگی را ندارد. او در مسابقه هفته گذشته مقابل منچس‌تر یونایتد، تنها ۸۲درصد پاس صحیح را به نام خود ثبت کرد که آمار بدی نیست اما برای رودری طبیعی به نظر نمی‌رسد. این دومین آمار ضعیف رودری از حیث دقت پاس برای سیتی در لیگ برتر انگلیس بود و نشان می‌دهد که بازیکنان آرسنال می‌توانند در فاز پرس، رودری را از جریان بازی خارج کنند؛ چراکه او در هنگام پرس سنگین یونایتد در بازی گذشته تنها ۷۳درصد پاس صحیح را به نام خود ثبت کرده بود.

سد دفاعی مستحکم آرسنال

آرسنال تا اینجای فصل تنها یک گل دریافت کرده که همان گل هم کاشته تماشایی دومینیک سوپوسلای در جدال با لیورپول بود. این تیم پس از نیوکاسل، با ۲.۴ امید گل به رقیب، بهترین عملکرد دفاعی را داشته و در فصل گذشته، با ۳۴ گل خورده و تنها ۲۵.۱ امید گل، بهترین آمار دفاعی را به ثبت رسانده و باید انتظار رویکردی مبتنی بر قدرت خط دفاعی را در رقابت با سیتی نیز داشته باشیم. بویژه در شرایطی که این تیم در تقابل با شش تیم بالای جدول طی فصل گذشته، تنها ۱۲.۸ امید گل تقدیم رقیب کرد.

فرم اعجاب‌انگیز هالند

بزرگ‌ترین امید منچس‌ترسیتی این روزها به مهاجمی است که توانسته فرم فصل ابتدایی خود در فوتبال انگلیس را بازبایی کند او ۱۹بار در این فصل شو‌تزنی کرده و حداقل ۷بار بیش از هر بازیکن دیگری در لیگ برتر انگلیس گلزنی کرده و با امید گل ۵.۷۴، در صدر جدول لیگ برتر انگلیس از این حیث قرار دارد. پنج گل مقابل مولداوی در لباس نرژو، تبدیل شدن به بهترین گلزن تاریخ دربی منچستر و رسیدن به ۵۰گل در لیگ قهرمانان اروپا طی ۹۹بازی، آمار فوق‌العاده هالند در هفته‌های اخیر بوده و حالا او به دنبال بهبود آمار چهار گل زده در ۸مسابقه مقابل آرسنال خواهد بود.

این استقلال زخمی است

احتمال دارد خط دفاعی استقلال با تغییراتی همراه شود و زوج تازه‌ای در قلب خط دفاعی حضور داشته باشند.

در جناحین نیز رضاییان و جلالی می‌توانند به کار گرفته شوند. در خط میانی، اندونگ، اسلامی، الحدادی و حتی آسانی از گزینه‌های اصلی هستند که نقش مهمی در ایجاد تعادل بین دفاع و حمله خواهند داشت.

کوششی نیز با توجه به توانایی‌های هجومی و سرعت بالایش یکی از برگ‌های برنده استقلال خواهد بود. در خط حمله هم احتمالاً ساینپتو ازسرحیزان یا جنیو بهره خواهد گرفت تا فشار لازم روی خط دفاع پیکان ایجاد شود.

پیکان اما تیمی است که با وجود بودجه و امکانات محدود، همواره با اتکا به بازیکنان جوان و انگیزه بالای آنها حریف دشواری برای بزرگان لیگ بوده است. شاگردان سعید دقیقی در سه بازی گذشته توانسته‌اند پنج امتیاز ارزشمند کسب کنند و نشان داده‌اند تیمی سازمان‌یافته هستند که به راحتی شکست نمی‌خورند.

این دیدار از نظر روحی و روانی نیز اهمیت زیادی برای استقلال دارد. آبی‌ها می‌دانند که هوادارانشان پس از دریافت هفت گل در آسیا همچنان دلخوردند و تنها یک پیروزی پرگل می‌تواند آرامشی را به اردوی تیم بازگرداند. استفاده از امتیاز میزبانی و حمایت هواداران در ورزشگاه شهدای شهر قدس برای استقلال حیاتی است و می‌تواند عامل برتری در این جدال حساس باشد. از سوی دیگر، پیکان انگیزه تازه را با شکست استقلال شگفتی‌ساز هفته شود و صدرنشینی غیرمنتظره‌ای را تجربه کند.

بی‌تعارف این مسابقه برای هر دو تیم بیش از سه امتیاز ارزش دارد؛ استقلال برای بازگشت به کورس قهرمانی و احیای روحیه خود نیازمند پیروزی است و پیکان

حداقل دو بازی دیگر به هاشمیان زمان بدهید!

❧ عرفان حمیدی – سومین تساوی در چهار هفته ابتدایی و از دست رفتن دو امتیاز دیگر باعث شد تا آن دسته از هوادارانی که از ابتدای فصل نگاه امیدوارانه‌ای نسبت به تیم هاشمیان نداشتند همه انتقادهای قبلی را در قالب شعار «حیاکن رهاکن» نصیب سرمربی تیم محبوب‌شان کنند که البته این شعارها با چاشنی پرتاب بطری سخت‌تر هم شد!

سومین تساوی در چهار هفته ابتدایی و از دست رفتن دو امتیاز دیگر باعث شد تا آن دسته از هوادارانی که از ابتدای فصل نگاه امیدوارانه‌ای نسبت به تیم هاشمیان نداشتند همه انتقادهای قبلی را در قالب شعار «حیاکن رهاکن» نصیب سرمربی تیم محبوب‌شان کنند که البته این شعارها با چاشنی پرتاب بطری سخت‌تر هم شد!

هفته قبل بعد از مسابقه با فولاد می‌شد پیش‌بینی اگر اگر تیم به هر دلیلی برنده بازی با چادرملو نباشد این هاشمیان است که در کنار درویش یا حتی پرنگ‌تر از او شعار حیاکن رهاکن می‌شوند و درست همین اتفاق هم افتاد.

در واقع همه آن هوادارانی که به چیدمان بد یا دیر و البته جابه‌جایی بازیکنان در پست‌های غیرتخصصی اعتراض داشتند یا می‌گفتند هاشمیان زیاد از حد مقابل باشگاه کوتاه می‌آید و همین باعث شده تا تیشم ناکام باشد، اعتراض‌ها و انتقادهای خود را از کلمات تند کامنت‌های خود به شعارهای روی سکوها تبدیل کردند و به یکباره صدای فریادشان آن‌قدر بلند شد که می‌شد حس کرد تعداد طرفداران هاشمیان یا حتی آنهایی که اعتقاد دارند برای اتحاد چنین رویکردی هنوز خیلی زود است با تعداد منتقدان و شاکیان این وضعیت قابل مقایسه نیست.

خسرو حیدری: خیلی زود جبران می‌کنیم

تیکدری: گل‌گهر تشنه موفقیت است

روز نخست چهارمین هفته از مسابقات لیگ برتر فوتبال روز جمعه برگزار شد و در یکی از این دیدارها گل‌گهر در انزلی موفق شد با ۲ گل مهدی تیکدری و رضا اسدی ملوان را شکست دهد. شاگردان مهدی تارتران پس از پیروزی در این دیدار با ۷ امتیاز در صدر جدول ایستادند و امیدوارند که این جایگاه را در هفته‌های آینده حفظ کنند. گل‌گهر یکی از تیم‌هایی است که در سال‌های اخیر با کمترین حاشیه در لیگ برتر حاضر شد و تلاش تیم در سال‌جاری علاوه بر حفظ این موضوع رسید به قهرمانی است.

مهدی تیکدری، دافع راست گل‌گهر سیرجان در خصوص ۴ دیدار گذشته تیمش به «ایران ورزشی» گفت: «شروع خوبی در لیگ امسال داشتیم و توانستیم آلومینیوم ارک را شکست دهیم. در ادامه کارمان در دیدار با فجر سپاسی گره خورد و ما مقابل این تیم شکست خوردیم. در هفته سوم هم مقابل سپاهان به تساوی رسیدیم، ما در مقابل سپاهان می‌توانستیم به ۳ امتیاز برسیم اما این اتفاق نیفتاد و امتیازات را این دیدار تقسیم شد. با این شرایط در هفته چهارم مقابل ملوان ظاهر شدیم و خوشبختانه توانستیم این دیدار را با برد به پایان برسانیم.»

او در خصوص گلزنی و پیروزی تیمش مقابل ملوان این گونه صحبت کرد: «بازی با ملوان بازی خیلی خوبی بود و ما توانستیم پس از ۲ سال ملوان را در انزلی شکست دهیم. ملوان تیم خوبی است و در این سال‌ها جزو تیم‌های بالای جدول بود. ما در ۲ سال گذشته مقابل ملوان یا شکست خوردیم یا به تساوی رسیدیم اما این بار نتیجه دیگری رقم خورد و توانستیم ملوان را شکست دهیم. گلی که به ثمر رساندم حاصل تلاش تمام بازیکنان بود. این گل در دقیقه ۲۷ به ثمر رسید و همین موضوع باعث شد تا با خیالی راحت‌تر بازی کنیم. بازی بعدی‌مان با فولاد است و این تیم هم جزو تیم‌های خوب لیگ برتر محسوب می‌شود و قطعاً کار سختی مقابل این تیم در پیش خواهیم داشت.»

گل‌گهر یکی از تیم‌های بی‌حاشیه لیگ برتر است و تیم از همان ابتدای حضورش در لیگ به دنبال رسیدن به موفقیت بود. دفاع راست گل‌گهر در خصوص شرایط کنونی این تیم بیان داشت: «در حال حاضر تیم ما شرایط خوبی دارد و همه بازیکنان به دنبال این هستند تا تیم به موفقیت برسد چرا که تیم ما چنین پتانسیلی را دارد. گل‌گهر همیشه نشان داده که تیم بی‌حاشیه‌ای است و تنها تشنه موفقیت است. یکی از اهداف تیم جوانگرایی و خدمت به تیم امید است و این تیم توانست در همین مسابقات اخیر تیم امید، بازیکنان زیادی به این تیم معرفی کند.»مدافع راست تیم گل‌گهر در خصوص بیست و پنجمین دوره مسابقات لیگ برتر چنین نظری دارد: «هنوز هفته‌های ابتدای لیگ است و نمی‌توان چندان در خصوص شرایط لیگ صحبت کرد اما امسال بازیکنان خوبی به لیگ برتر آمده‌اند که این بازیکنان می‌توانند کیفیت لیگ برتر را بالا ببرند. علاوه بر این می‌توانیم انتظار یک لیگ منظم و بهتر داشته باشیم و امیدوارم که این اتفاق بیفتد. هفته‌های ابتدایی لیگ نشان داد که لیگ بسیار سختی در پیش داریم.» او به صحبت‌های خود این گونه ادامه داد: «در بازی‌های اخیر تیم‌ها امتیازات را تقسیم کرده‌اند و فاصله امتیازی بین تیم‌ها بسیار کم است، تیم‌ها می‌توانند در صورت پیروزی در یک بازی جایگاه خود را تغییر دهند البته این موضوع روی دیگری هم دارد و با این شرایط باخت حتی در یک بازی باعث می‌شود تا جایگاه تیم از دست برود.

امروز (یکشنبه) در چهارچوب هفته چهارم لیگ برتر فوتبال ایران، تیم استقلال در ورزشگاه شهدای شهر قدس به مصاف پیکان خواهد رفت؛ دیداری که فراتر از یک مسابقه عادی لیگ است و می‌تواند برای هر دو تیم نقش تعیین‌کننده‌ای در سرنوشت ابتدای فصل داشته باشد. استقلال پس از شکست سنگین و دور از انتظار مقابل الوصل امارات در لیگ دوی آسیا، به دنبال بازگشت به مسیر موفقیت و جلب اعتماد دوباره هواداران است. از سوی دیگر پیکان با هدایت سعید دقیقی شروعی قابل قبول داشته و با کسب پنج امتیاز از سه بازی، در جمع مدعیان قرار گرفته است.

اهمیت این دیدار زمانی بیشتر می‌شود که بدانیم استقلال در صورت پیروزی و کسب نتیجه پرگل می‌تواند حتی به صدر جدول برسد، البته مشروط به اینکه نتایج سایر مدعیان مانند سپاهان و پرسپولیس به سودشان رقم نخورد. در سوی مقابل پیکان اگر موفق به شکست استقلال شود با هشت امتیاز بدون رقیب در صدر جدول خواهد نشست.

بنابراین این دیدار را می‌توان یک بازی صدرنشینی زود هنگام نامید که حساسیت‌های ویژه‌ای برای هر دو تیم دارد. استقلال در حال حاضر با چهار امتیاز سه بازی شرایط متوسطی دارد و رسیدن به امتیاز هفت نیز حتی بدون صدرنشینی می‌تواند بار روانی شکست آسیایی را کاهش دهد و امید تازه‌ای به اردوی آبی‌ها ببخشد. استقلال در این بازی دو غایب مهم خواهد داشت؛ سهرابیان و آزادی به دلیل مسائل انضباطی در اختیار تیم نیستند و از لیست بازی کنار گذاشته شده‌اند. با این حال ساینپتو باید برای این مسابقه جایگزین‌های مناسبی در نظر بگیرد.

